

लोकप्रिय राष्ट्रिय दैनिक

राजधानी

धेरै खोजे सन्नी लियोनी.. पृष्ठ ५

काठमाडौं, धरान र बुटवलबाट एकैसाथ प्रकाशित

राजधानी

गाहक बन्नु परेमा

नवीकरण गर्नु परेमा

ठेगाना परिवर्तन भएमा

र पत्रिका नियमित नआए

सिधा सम्पर्क ५५४६३००

फोन ५५४६३०१ र ५५४६३०२

फैक्स ५५४६३०३

काठमाडौं

वर्ष १९, अंक १८२, काठमाडौं, अइतवार ५ पुस २०७२, नेपाल संवत् १९३६ | www.rajdhani.com.np | Email: rajdhani@gmail.com | RAJDHANI Nepal National Daily | Kathmandu, Sunday 20 December 2015 | पृष्ठ : ८ कृत्तक रु. ५/-

अस्थायी टहराअगाडि घाम ताउँदै सित्पुलायकोका भूकम्पपीडित परिवार । चिसो बढेसँगै सुरक्षित आवास तथा न्यानो कपडाको अभावमा भूकम्पपीडित कटकर जीवन बिजुन बाध्य छन् ।

तस्विर : विनसा राणा/राजधानी

नारामै सीमित 'संविधान शिक्षा कार्यक्रम'

- कांग्रेसले अर्कै विप्लव अभियानमा जाने नेताको ताम
- मधेसमा कार्यक्रम नै पुगेन
- तोकिएका नेता पनि कतिपय जाँदै गान्
- गएका पनि औपचारिक कार्यक्रमका लागि मात्रै पुगे
- ५० लाखको सरकारी बजेट अर्थहीन

रामकृष्ण अधिकारी/राजधानी

काठमाडौं, ४ पुस

सरकारले नयाँ संविधानका मूल विशेषता जनाउनुलाई वृद्धाउने अभियानले सुरु गरेको संविधान शिक्षा कार्यक्रम प्रभावहीन बनेको छ । तराई-मधेसमा देखिएको भ्रम चिन्ने र संविधानका मूलमूल विशेषताका बारेमा जनतालाई परिचित गराउने उद्देश्यले २१ सिसिरबाट सरकारले एकमहिने अभियान सुरु गरेको थियो ।

स्थानीय विकास मन्त्रालयको संयोजनमा देशभर अभियान चलाउने भनिए पनि अभियानको आधा-आधी समय घर्किसक्यो सरकारले ११ ओटा जिल्लामा भन्दा बढी ठाउँमा अभियान नै पुर्‍याउन सकेको छैन ।

केही मन्त्री तथा राजनीतिक दलका शीर्ष नेताहरू आफू प्रतिनिधित्व गर्ने जिल्लामा अभियान लिएर पुगे पनि धेरैजसो जिल्लामा कार्यक्रम नै अलपत्र अवस्थामा देखिएको स्थानीय विकास मन्त्रालय स्रोतले बताएको छ ।

सरकारले ६ मंसिरको मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट २१ सिसिरदेखि २१ पुससम्म जनताको संविधान, जनताको माफा भन्ने नेपाली उपचारक कम्पनीलाई प्रचार दिई आएको छ । विगतका वर्षहरूमा विस्कटु ठेकासम्बन्धी भएका प्रकरणले आफ्नो छविमै प्रश्न उठाएका छन् । यसरी सम्मोक्षा गदा ठेकावर कम्पनीलाई जाने कामिन्त्र स्वतः रोकिएको छ ।

यसरी, नेपाली सेनाले आफ्नै कम्पनीमा उत्पादन गरेका कपडालाई प्राथमिकतामा राखेर खरिद गर्दै आएको छ । कालिकास्थानको सेनाकै लघु उद्योगबाट उत्पादित व्याकुल मोजा, भुल र गन्जीलाई सेनाले खरिद गरी प्रयोगमा ल्याउने गरेको छ । त्यहाँबाट उत्पादन हुन नसकेको र अपुग भएका कपडा मात्र बाहिरि स्वदेशी कम्पनीबाट सेनाले खरिद गर्ने गरेको छ ।

अभियानमा सहभागी हुन जान इच्छुक जिल्लाको नामसहित अभियानमा सहभागी भइदिन अनुरोध गरेको प्रवक्ता पुष्पचन्द्र भट्टराईले जानकारी दिए ।

हालैले अभियानमा सहभागी भइदिन प्रमुख राजनीतिक दलका शीर्ष नेताहरूलाई अनुरोध गरेका छन् । भट्टराईले राजधानीसँग भने, 'केही नेताहरूले मन्त्रालयमा नाम टिप्पणनुभएको छ, केही जिल्ला पनि गइसकनुभएको छ, केहीले अर्कै नाम टिप्पणनुभएको छैन ।'

एमओबारी अध्यक्ष तथा पुर्वप्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले आफ्नै निर्वाचन क्षेत्र विरहामा जाने बताएका छन् । यद्यपि, उनले पनि त्यहाँ जाने कार्यक्रम तय गरिसकेका छैनन् । एमाले बरिष्ठ नेता तथा पुर्वप्रधानमन्त्री कलनाथ खनालले भक्तपुर जाने कार्यक्रम बनाएका छन् । पुर्वप्रधानमन्त्री माधव नेपालले पश्चिम जाने नाम टिप्पणका छन् ।

पुर्वप्रधानमन्त्री सुवासचन्द्र नेम्वाङ इलाम, उपप्रधानमन्त्री सीपी मैनाली कैलाली, उपप्रधान तथा ऊर्जामंत्री टोपबहादुर रायमाझी अर्घाखाँची, पुर्वप्रधानमन्त्री तथा राप्ता नेता लोकेन्द्रबहादुर चन्द ललितपुर, सुचना तथा सञ्चारमन्त्री गेहब्रत राई ताप्लेजुङ, कृषिमन्त्री हरिबोल गजुरेल सिन्धुली र काभ्रे, सामान्य प्रशासनमन्त्री रक्षा भर्मा दाङ, भूमिशास्त्रमन्त्री राकेश्वर सुब्बा सुनसरी, भूमिसुधार राज्यमन्त्री विक्रम थापा नुवाकोट, लिपिशास्त्रमन्त्री उमेश यादव सप्तरी जाने कार्यक्रम तय भएको छ ।

राष्ट्रिय केही नेताहरू जिल्ला पुगेर फर्केका छन् । शनिवार मात्रै उपप्रधान तथा रणनीतिमय रक्षक श्रीम रावल अभियानकै क्रममा बक्राड पुगेर फर्किएको स्थानीय विकास मन्त्रालयले जनाएको छ ।

सहमतिमै संशोधन विधेयक

काठमाडौं/रास-प्रमुख प्रतिपक्षी दल कांग्रेस र आन्दोलनरत संयुक्त लोकतान्त्रिक मधेसी मोर्चाविरुद्धमा राजनीतिक संकट छिटो टुंग्याउन अघि बढ्ने सहमति भएको छ । कांग्रेस संसदीय सुधारको कोइलाखिनोवास महाराजगन्जमा शनिवार विधान भएको छलफलमा दुवै पक्ष विधानमा राजनीतिक संकट यथाशीघ्र समाधान गरी अघि बढ्न तयार भएका हुन् ।

(विस्तृत पृष्ठ २ मा)

भ्रष्टाचार अभियोगमा सोनिया राहुल अल्लतम

नयाँ दिल्ली, एजेन्सी-भ्रष्टाचार अभियोगमा भारतको प्रमुख विपक्षी कांग्रेसका अध्यक्ष सोनिया गांधी र उपाध्यक्ष राहुल गांधी शनिवार अल्लतम उपस्थित भएका छन् । उनीहरू अल्लतम उपस्थित भएको केही मिनेटमा नै उनीहरूलाई घेरी टाढी लिएर छोडिएको थियो ।

(विस्तृत पृष्ठ ५ मा)

सेनाले उत्पादकबाटै बिस्कटु र दुध खरिद गर्ने

वार्षिक १ अर्ब २० करोड फाइदा

दत्तेश कार्की/राजधानी

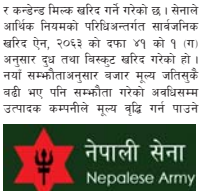
काठमाडौं, ४ पुस

नेपाली सेनाले आगामी १ माघबाट आफूलाई आवश्यक पर्ने बिस्कटु तथा दुध खरिदका लागि सिधै उत्पादक कम्पनीसँग सम्मोक्षा गरेको छ । रक्षा मन्त्रालयले बिस्कटु तथा दुध खरिदमा सिधै उत्पादक कम्पनीसँग सम्मोक्षा गर्ने निर्देशन दिएपछि सेनाले सो सम्मोक्षा गरेको हो ।

सेनाले उत्पादक कम्पनीसँग सिधै सम्मोक्षा गरेकाले ठेकेदार कम्पनीहरू स्वतः अलग भएका छन् । सेनाले आफ्ना जनशक्तिलाई आवश्यक पर्ने दुध तथा बिस्कटु तिन वर्षका लागि एउटै मूल्यमा खरिद गर्ने गरी सम्मोक्षा गरेको हो । सो सम्मोक्षाबाट सेनालाई तिन वर्षमा १ अर्ब २० करोड

रुपैयाँ फाइदा हुनेछ । सेनाले आफ्नो १५ हजार जनशक्तिलाई खाजाका रूपमा बिस्कटु दिँदै आएको छ । ठेकेदार कम्पनीसँग खरिद गर्नुभन्दा उत्पादक कम्पनीसँग खरिद गर्दा वार्षिक पाँचदशलाई हुने भएकाले सेनाले रक्षा मन्त्रालयसँग यस विषयमा स्वीकृति मागेको थियो । मन्त्रालयबाट स्वीकृति पाएपछि केही दिनअघि सेना र बिस्कटु उत्पादक कम्पनी पशुपति बिस्कटु प्रा. लि.विरुद्ध सम्मोक्षा भएको हो । सैनिक प्रवक्ता सहायक रवी ताराबहादुर काकीका अनुसार ठेकेदार कम्पनीसँग भन्दा उत्पादक कम्पनीबाट खरिद गर्दा वार्षिक ४० करोड रुपैयाँ बचत हुनेछ ।

विगतका वर्षमा आवश्यक दुध तथा बिस्कटु ठेकेदार कम्पनीमाफत खरिद गरिन्थ्यो, यस पटक त्यो प्रक्रियालाई खारेज गरियो, सैनिक प्रवक्ता काकीले भने, 'सेनाले उत्पादक कम्पनीसँग सोही ढङ्गले खरिद गरेर बिस्कटु तथा दुध खरिद गरेको छ ।' सेनाले हाई इन्जनी बिस्कटु

छैन । 'उत्पादक कम्पनी पशुपति बिस्कटु उद्योगले वार्षिक रूपमा १० प्रतिशत मुल्य बृद्धि गर्ने सतसमेत हटाएको छ, यसले गर्दा पनि सेनालाई आर्थिक फाइदा भएको हो', सहायक रवी काकीले राजधानीलाई भने ।

प्रवक्ता काकीले मितव्ययिता ख्याल र कन्जन्ड मिन्न खरिद गर्ने गरेको छ । सेनाले आर्थिक नियमको परिधिअन्तर्गत सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को कडा ११ को १ (ता) अनुसार दुध तथा बिस्कटु खरिद गरेको हो । नयाँ सम्मोक्षाअनुसार बजार मूल्य जतिभन्दा बढी भए पनि सम्मोक्षा गरेको अवधिभित्र उत्पादक कम्पनीले मूल्य बृद्धि गर्ने पाउने छैन ।

यसरी, नेपाली सेनाले आफ्नै कम्पनीमा उत्पादन गरेका कपडालाई प्राथमिकतामा राखेर खरिद गर्दै आएको छ । कालिकास्थानको सेनाकै लघु उद्योगबाट उत्पादित व्याकुल मोजा, भुल र गन्जीलाई सेनाले खरिद गरी प्रयोगमा ल्याउने गरेको छ । त्यहाँबाट उत्पादन हुन नसकेको र अपुग भएका कपडा मात्र बाहिरि स्वदेशी कम्पनीबाट सेनाले खरिद गर्ने गरेको छ ।

शनिबार वर्षकै सबैभन्दा चिसो उपत्यकाको तापक्रम २ डिग्री

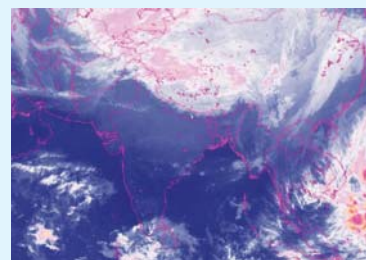
सविन शर्मा/राजधानी

काठमाडौं, ४ पुस

अरब सागरबाट आएको पश्चिमी वायु र न्युनतापीय प्णालीको असरपछि शुक्रवारदेखि मुलुकभरि चिसो बढेको छ । शनिवार यो बढेकै सबैभन्दा चिसो दिनको रूपमा रेकर्ड भएको जानकारी तथा मौसम विज्ञान विभागले जनाएको छ ।

जल तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाका अनुसार पश्चिमी वायुको प्रभावले मौसमभर बढी भई शुक्रवारदेखि चिसो बढेको हो । यो क्रम एक सातसम्म जारी रहन सक्ने महाशाखाले जनाएको छ ।

चिसो बढे पनि बाक्लो सम्भावना भने कम छ । चिसो बढेको मुख्य कारण नेपालमा पश्चिमी वायुको प्रभाव नै हुने गरे पनि यो समयको मौसमी अवस्थामा अत्यन्त गर्मी लाग्न बाध्य हुने सम्भावना छैन, 'बरिष्ठ मौसमविद् डा. भीरलाल शास्त्रीले भने, 'यो वर्षको अहिलेसम्मको चिसोको मूल्यांकन गर्दा शनिवारलाई सबैभन्दा चिसो दिनका रूपमा लिएको छ । मौसमविद् शास्त्रीले उच्च हिमाली क्षेत्रमा हिमपात हुने बताए । उच्च हिमाली क्षेत्रमा हिमपात हुँदा मध्य पहाडी क्षेत्रमा वर्षा हुनेपनि भए पनि विगत वर्षदेखि नै मौसममा भएको फरकवदलको यो वर्ष पनि

हिउँपट्टे वर्षा हुने सम्भावना नरहेको उनको विश्लेषण छ । महाशाखाकी मौसमविद् शान्ति कडेलका अनुसार शनिवार उपत्यकामा यो वर्षको सबैभन्दा चिसो २ डिग्री तापक्रम रेकर्ड भएको छ । मध्यम सागरबाट आउने बायुले उच्च वायुमण्डलमा रहेको पश्चिमी वायुसँगको सांगको समयमा हुने गतिबिधिले हावाको चाप बढेपछि चिसो बढेको उनले जानकारी दिनु । महाशाखाका अनुसार अर्बौं एक

बढे पनि तराई क्षेत्रमा शीतलहर बढिरहेको छ भने पहाडी क्षेत्रमा मुलुकको मध्य क्षेत्रमा चिसो बढी भएको पाइएको छ । पूर्व र पश्चिमका तुलनामा मध्य क्षेत्र धेरै चिसो छ । शनिवार जम्मा २ डिग्रीको तापक्रम मान्नमा भएको छ । महाशाखाका अनुसार बुध्दामा माइन ६ शमसल ६ डिग्री, विरेकीमा माइन २ डिग्री तापक्रम मान्न गरिएको छ । यतै, काठमाडौं उपत्यकामा २ डिग्री तापक्रम मान्न गरियो भने डडेल्धुरामा २ शमसल ६ शमसल ६ डिग्रीसम्म तापक्रम भएको थियो । यसैगरी, कीर्तिनगरमा ३, नेपालगन्जमा ५ शमसल ९ र दाङमा ४ शमसल ६ डिग्री तापक्रम मान्न गरिएको महाशाखाले जनाएको छ । यतै, पोखरामा २ शमसल ३ र धनकुटामा २ शमसल २ तथा सिराहामा २ डिग्री तापक्रम मान्न भएको थियो । महाशाखाका अनुसार शनिवार ओखलढुङ्गामा ४, पाँचथरमा ३ शमसल ३ र धनकुटामा ५ शमसल ६ डिग्री तापक्रम मान्न गरिएको थियो । गोरखा, विराटनगरमा २ शमसल ३, धनकुटा १, बुटवलमा ३ शमसल ४ र जनकपुरमा २ शमसल ६ डिग्री तापक्रम तापक्रम मान्न गरिएको थियो ।

पर्यटन र उत्पादनमूलक उद्योगलाई ब्याज छुट

राजधानी समाचारदाता

काठमाडौं, ४ पुस

पर्यटन, उत्पादनमूलक र तोकिएका अन्य विशेष उद्योगले यसअघि लिएको कर्जाको ब्याज छुट पाउने भएका छन् । गत १९ बैशाखको भूकम्प र तराई-मधेसको आन्दोलन तथा भारतको अधोगति नाकाबन्दीका कारण अझैव परिस्थिति उत्पन्न भएकाले यस्तो सुविधा दिन लागिएको हो ।

भूकम्पको ब्याज भुक्तानीको पुनरतात्पिकीकरण गर्ने तथा केही मावामा ब्याज छुट दिने सरकारको तयारी छ । तराई-मधेसमा जारी आन्दोलन र भारतको अधोगति नाकाबन्दीले अर्थतन्त्रमा पारेको प्रभावको सम्बन्धमा सरकारले जारी गरेको श्वेत पत्र कार्यान्वयन कार्ययोजनामा यस्तो उल्लेख गरिएको छ ।

सो कार्ययोजनामा पर्यटन तथा उत्पादनमूलक उद्योगका साथै दुध, तरकारी र मासु उत्पादक किसानले लिएको भूकम्पको ब्याज भुक्तानीको पुनरतात्पिकीकरण गर्ने तथा केही मावामा ब्याज छुट दिने व्यवस्था गरिने उल्लेख छ । नेपाल राष्ट्र बैंकले यसअघि पनि कर्जाको

- सरकारले धितो राख्न नसक्ने किसानका लागि परियोजना धितो वा सामूहिक जमातीमा कर्जा दिने व्यवस्था
- सहूलियत कृषि ऋण दिनका लागि अहिलेको कार्यविधिमा आवश्यक संशोधन गर्ने
- सरकारको तयारी

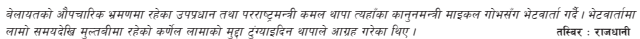
छ । सो कार्यक्रमका लागि राष्ट्र बैंकलाई सहयोगी निकाय तोकिएको छ । यतै, सरकारी ब्याजको भूकम्पपीडित उद्योग प्रतिष्ठानलाई सहयोगी गर्न पुनरुत्थान कोष खडा गर्ने भनेको छ । त्यस्तो कोषको कार्यविधि पनि पुस मसान्तसम्ममा तयार हुनेछ ।

कोषको मस्यौदा राष्ट्र बैंकले तयार पारिसकेको छ । कोषमा भएको रकम भूकम्पका कारण क्षति भएका उद्योग प्रतिष्ठानलाई ६ प्रतिशत ब्याजमा प्रयोग गर्न पाउने प्रस्ताव मस्यौदामा छ ।

यतै, कार्ययोजनामा उद्योगी तथा व्यवसायीहरूले करको विवरण बुझाउने म्याद बाध्ययकताअनुसार थप गर्ने उल्लेख छ । यतै, सरकारले धितो राख्न सक्ने किसानका लागि परियोजना धितो वा सामूहिक जमातीमा कर्जा दिने व्यवस्था पनि गर्ने लागेको छ ।

धितोको अभावमा किसानले परियोजना सञ्चालन गर्न नपाएको गुनासो आएपछि सरकारले यस्तो योजना अघि सारेको हो । यसैगरी, सहूलियत कृषि ऋण दिनका लागि अहिलेको कार्यविधिमा आवश्यक संशोधन गर्ने सरकारको तयारी छ ।

छोटकरी

दाउराको मूल्य बढ्यो

बागमती/रास- रयाँसको अभाव केहीरहेका बागमतीका सर्वसाधारणले दाउरा किन्न पनि चको मूल्य तिर्नुभएको गुनासो गरेको छ। रयाँसको अभावसँगै बजारमा दाउराको माग बढेपछि दाउरा व्यापारीले पनि मूल्य बढाउँदै लगेका छन्। सामान्य अवस्थामा ४/५ सय रयाँसमा पचास एक भाँडा दाउरा अहिले हजार रयाँसमम बनेका छन्। रयाँस नपाइएपछि महँगो पैसा तिरेर भए पनि दाउराको भर पर्नुभने अवस्था निर्मि भएको छ। ४ सय रयाँसको दाउराले दुई दिन पनि चलाउन गाह्रो हुने गरेको केन्द्र वन रेस्टोरेन्टका सञ्चालक रेशम आलेले बताए।

एउटा रयाँसले १२/१४ दिन हुन्छ, अहिले ६ हजार रयाँसको दाउराले स्थिति धेरै प्रभावित, आलेले भने, 'दाउराको मूल्य त रयाँसको भन्दा दोब्बर/तेब्बर पुगेको छ।' साधारण उपभोक्ताका लागि भने एक भाँडा दाउराले दुई सातासम्म चल्ने गरेको बताइन्छ।

चोरी-सिकार बढि

मुगु/रास- सबैभन्दा ठूलो सै फोक्सुन्डो राष्ट्रिय निकुञ्जमा पछिल्लो समय चोरीसिकार बढेको छ। निकुञ्जले आफ्नो क्षेत्रको व्यवस्थापन र संरक्षण गर्न नसक्दा निकुञ्ज क्षेत्रमा खुलेआम चोरीसिकार भइरहेको जिल्लाबासी बताउँछन्। हिमाली क्षेत्रमा रहेको यो निकुञ्ज मुगु र डोल्पा जिल्लाको भू-भागमा पर्छ। ३५ सय २२ वर्गकिलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको यो निकुञ्जको ७ सय २९ वर्ग किलोमिटर भू-भागले मुगुको कालो क्षेत्रको दोल्ड, किम्वी र करानलाई छोएको छ।

निकुञ्जको क्षेत्रमा बहुमूल्य जडीबुटी, खनिज तत्व र जंगली जनावर हिम चितुवा, नेप्चामाछा पाइन्छन्। निकुञ्जको यो भागलाई संरक्षण गर्न गुरुका पोस्टसम्म स्थापना गरिएको छ भने डोल्पाबाट पनि निकुञ्ज क्षेत्रको अनुमतिमा हातसम्म कोही नआएको किम्वीबासी बताउँछन्। उनका अनुसार निकुञ्जका कर्मचारी दुई वर्षको एक पटक आउने र पछिचर् दिएर फर्कने गरेका छन्।

सुधारिएको चुलो

बनाउन सिक्दै विद्यार्थी

पर्वत/रास- पछिल्लो समय एलपी ग्याँसको माग सहज भएपछि सहचरजामा खाना पकाउन निकै समस्या पर्दै आएको छ। एलपी ग्याँसको मात्र भरमा खाना पकाउँदै आएकाहरू पनि चाँडै भएर दाउरा बालेर खाना पकाउन बाध्य भएका छन्। सबैजसले पर्वतको एक निजी विद्यालयका विद्यार्थीले वैज्ञानिक ऊर्जाको खोजी गर्दै एलपी ग्याँसको विकल्पको रूपमा रहेको सुधारिएको चुलो बनाउने सिप सिक्न व्यस्त देखिएका छन्। सदरमुकाम कृष्ण बजारस्थित पर्वत गुरुकुल एकैठामी कक्षा ९ र १० का विद्यार्थी आधुनिक प्रविधिको सुधारिएको चुलो बनाउने सिप सिक्न सकिएका छन्।

पछिल्लो समय एलपी ग्याँसको सहज आपूर्ति हुँदा खाना पकाउन दाउराको प्रयोग गर्नेको स्थाना हल्लाउँदै बढेको छ। दाउराको प्रयोग गरी खाना पकाउँदा भने धुआँबाट श्मिलीलाई विषमता बाले स्वास्थ्य संकष्टमा हुने र दाउराको पनि बढी प्रयोग हुने भएकाले सुधारिएको चुलोप्रति आकर्षण बढेर गएको छ। 'चुलो बनाउने सिप विद्यालयस्तरबाटै सिकाउदा विद्यार्थीमाथि धेरैसम्म चुलोको प्रविधि पुग्यो, गुरुकुल एकैठामी प्रशिक्षण कक्षाबाट पुरिने बताए।

महन्तले गरे कारबाहीको माग

राजधानी संवाददाता

जयपुरधाम, ४ पुस

विवाहपञ्चमीका दिन जानकी मन्दिरमा तोडफोड गर्ने लाई कारबाहीको माग गरिएको छ। दास बैजबले मन्दिरमा तोडफोड गरी मन्दिरको माथै नभई हिन्दुहरूको आस्था र गौरव खेल्न बाध्य भएको बताएका छन्।

महन्तले जनकपुरमा शनिवार पत्रकार सम्मेलन गरी यस्तो माग गरेका हुन्। पत्रकार सम्मेलनमा उनले मन्दिरमा आउने सबैलाई फुलमाला दिने गरेकोमा कसैले बिरोध गर्नुहुँदा तापनि त्यसको परवाह नरहेको पनि बताए।

राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीलाई बिरोध गर्ने नाउँमा मन्दिरभित्र दर्जनौं

यतिनै प्रवेश गरेका थिए। पुजारी र महन्तको माथै प्रवेश रहेको जानकारीको मुद्राङ्गमा केही विचलित जुतापुपुप लगाएर माथै गएनन् जुताले चढीको बागमा हिकोएको उनले बताए। मन्दिरको भल्लर, एला, गेट तोडिएको थियो। पुजारीलाई समेत कुटापिट गरिएको थियो। पिटाइ खाएका पुजारी मनोज दासले तोडफोड नगर्न भनेपछि उनीमाथि नै आक्रमण गरेको जानकारी दिए।

तोडफोड र पटकपटक भएको आक्रमणका कारण बर्खाँदैरहेको शोभाबाबा, निकाल्ने परम्परा भएकाले मन्दिरमा भएको आक्रमणको चरित्रबाट आलोचना गरिपछि सयुक्त लोकतान्त्रिक मधेसी मोर्चाले पनि ९ सदस्यीय छानविन समिति गठन गरेको छ।

आगलागीपीडितलाई सहयोग

छोटाङ/रास- दिनेशका आगलागीपीडितका लागि नेपाली कांग्रेस छोटाङले सकेन गरेको राहत रकम पीडित परिवारलाई प्रदान गरिएको छ। कांग्रेसले सदरमुकाम दिनेशमा शुक्रबार विमान सञ्चलन गरेको १ साइ ८१ हजार २ सय १० रयाँस राहत रकम पीडित परिवारलाई प्रदान गरिएको हो।

आगलागीबाट विस्थापित बनेका दिनेशले सरपतालिका-२ का विहाल पुरी र केवल दाताललाई जम्मा ४५, ४५ हजार, मोबाइल समर सञ्चालक आशिष थापालाई २५ हजार, भाडामा बस्ने सक्तावर थापा र बमबादुर रायलाई जम्मा १५, १५ हजार, सुदी पातर सञ्चालक बसुन्धरा राई र देवेन्द्र सेन्ट्रल सञ्चालक कृष्ण सुब्बालाई १०, १० हजार, धरमा आर्मीक अर्जुन थापा लगायतहरूलाई ११ हजार २ सय १० र सोलु सञ्चालक समीरा ठाकुरलाई ६ हजार रयाँस प्रदान गरिएको राहत सञ्चलन अभियानमा सहभागी कांग्रेस छोटाङका महासमितिले सदस्य आगलागीका राईले बताए।

राजधानीलाई सबैको भागमा पुर्याउने गरि, वास र आवासीको व्यवस्थाका लागि पाटौली तलबाट राहत रकम सञ्चलन गरेर पीडित परिवारलाई प्रदान गरिएको राईको भनाइ छ।

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली कायममुकाम सराव प्रहरी महाप्रिजक दुर्बेकुमार राईलाई प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारमा बजाई दिँदै।

तस्विर सौजन्य : आनन्दराम डंगोल

गौर तनावग्रस्त

जिल्ला अदालत तथा वारुण यन्त्रमा समेत तोडफोड

रमेश तिमिल्सिना/राजधानी

रौतहट, ४ पुस

रौतहटको सदरमुकाम गौरमा आन्दोलनरत मधेसी मोर्चाका कार्यकर्ता र प्रहरीसहित शनिवार दिनभर भिडन्त भएको छ। मोर्चाले मधेस आन्दोलनलाई थप कडा र निर्णायक बनाउन सशक्त रूपमा प्रदर्शन गर्न भन्दै आन्दोलन उग्र भएपछि प्रहरी र आन्दोलनकारीबीच भडप सुरु भएको हो।

प्रदर्शनकारीले सरकार पक्षले आम हडतालको अवज्ञा गरी सरकारले कार्यालय खोलेको भन्दै जिल्ला प्रशासन, जिल्ला अदालतमा तोडफोडसमेत गरेको छ।

प्रदर्शनकारीले नेपाली कांग्रेस जिल्ला कार्य समिति रौतहटको कार्यालयमा समेत तोडफोड गरेका थिए। सो कार्यालयमा सामान्य क्षति पुगेको छ।

संयोजी प्रदर्शनकारीले शनिवार गौर नगरपालिकाको कार्यालय तोडफोड गरेका थिए। गौर नगरपालिका-१० स्थित वसन्तपुर टोलबाट आगो निभाई फकिरहेको अवस्थामा गौरको वीपी चौममा बागमयन्त्रमा हुला मुद्रा प्रहार गरी तोडफोड गरेको छ।

प्रदर्शनकारी र प्रहरीबीच भडप चलिँदैरहा आकाशित प्रदर्शनकारीको

भिडलै सो घटना घटाएको हो। सवगडा निवासी लक्ष्मण साहको घरमा लागेको आगो निभाएर फर्कने क्रममा प्रदर्शनकारीले हुला मुद्रा गर्न बालेपछि बागम यन्त्रमा सारा राजेन्द्रनाथ साह, करिम अन्वारी, गेना पण्डित, सन्तोष केशरीसहित धाउँदै भएका छन्। उनीहरूको उपचार गौरमा उपचार गरी तोडफोड गरेको छ।

शनिवार विगत सप्तीय समाजवादी विद्यार्थी फोरम नेपालको केन्द्रीय सदस्य लखन

यादवलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको आरोपमा रौतहटमा प्रहरी र आन्दोलनकारीबीच भडप भएको थियो। मधेस आन्दोलनको अन्तिम धक्का स्वरूप शनिवार बिहानैदेखि रौतहटको सदरमुकाम गौरको मधेसी कार्निन चौकमा टाउँडाउना टावर बासी प्रदर्शन गर्नेको साथै बीरेन्द्र राजमार्गअन्तर्गत गौर बस पार्कनिजक बोल्डरले बाटो अवरुद्ध गर्ने क्रममा विद्यार्थी नेता यादवलाई रौतहट प्रहरीले पक्राउ गरेपछि हिडाइको

माग गर्दै आन्दोलनकारी प्रदर्शनमा उत्रेका हुन्।

प्रदर्शनमा उत्रेका सर्वसाधारणले लगभग एक घण्टा एकतर्फी रूपमा प्रहरीमाथि हुला बसोएका थिए। भिडबाट नियन्त्रण लिने प्रहरीले एक दर्जनभन्दा बढी अश्रु ग्याँस र १० ओटा हवाइकाफर गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटमा उपरीक्षक गणेश रेग्मीले बताए। हाल रौतहटको सदरमुकाम गौर स्थिती समान्य रहेको उपरीक्षक रेग्मीले बताए।

जमुनाह नाका सहज

लक्ष्यभन्दा बढी राजस्व उठ्यो

रुख सुबेदी/राजधानी

नेपालगन्ज, ४ पुस

नेपालगन्ज भन्सार कार्यालयले जमुनाह नाका सहज भएपछि मंसिर महिनामा लक्ष्यभन्दा करिब ७ प्रतिशत बढी राजस्व सङ्कलन गरेको जनाएको छ।

भारतको अधोगति नाकाबन्दी तथा संयुक्त थरहट मधेस संघर्ष समिति बाँकेको दरगजा केन्द्रित आन्दोलनगायत अवरोधका बावजुद पनि नेपालगन्ज भन्सार कार्यालयले मंसिर महिनामा ताँकिएको लक्ष्यभन्दा बढी राजस्व सङ्कलित पुरा गरेको हो।

कार्यालयको मंसिर महिनामा ३२ करोड ६५ लाख रयाँस राजस्व सङ्कलन गर्ने लक्ष्य रहे पनि ३४ करोड ८८ लाख रयाँस राजस्व सङ्कलन भएको नेपालगन्ज भन्सार कार्यालयका प्रमुख राजेन्द्र हमालले जानकारी दिए।

उनले भने, 'केही दिनयता नाका

चिग्लामा जस्तै गरी सञ्चालनमा आएको छ। यसले राजस्व सङ्कलनमा पनि प्रगति देखिएको छ।' उनले सामान्य अवस्थामा नेपालगन्ज भन्सार कार्यालयले दैनिक करिब १ करोडको हाराहारीमा राजस्व सङ्कलन गर्ने भए पनि बन्द र हडतालका कारण साउन र भदौ, असोज र वौसाका राजस्व उठ्न नसक्नुका साथै विभागेले तोकेको लक्ष्यमा पनि अन्तर परेको जानकारी दिए।

२४ मंसिरदेखि १ पुससम्मको अवधिमा मात्र १६ करोड १३ लाख रयाँस राजस्व सङ्कलन भएको भन्सार कार्यालयले जानकारी दिएको छ। २४ मंसिरदेखि नाका सहज भएपछि दैनिक करिब २ करोड रयाँस बढी राजस्व सङ्कलन भइरहेको नेपालगन्ज भन्सार कार्यालयले जनाएको छ।

दैनिक १ करोड रयाँस राजस्व सङ्कलन गर्ने लक्ष्यमा २५ पुससम्मको अवधिमा मात्र १६ करोड १३ लाख रयाँस राजस्व सङ्कलन भएको भन्सार कार्यालयले जानकारी दिएको छ। २४ मंसिरदेखि नाका सहज भएपछि दैनिक करिब २ करोड रयाँस बढी राजस्व सङ्कलन भइरहेको नेपालगन्ज भन्सार कार्यालयले जनाएको छ।

आमाछोरीको हत्या

राजधानी संवाददाता

रौतहट, ४ पुस

जिल्लाको हर्दिया पल्ट्या-३ मा आमाछोरीको हत्या भएको छ। हर्दिया पल्ट्या गाविस बस्ने रामबालक साहकी ४० वर्षीया श्रीमती रेनु साह र १० वर्षीया छोरी अकिता साहको हत्या भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटले जनाएको छ।

सो गाविसमा रहेको प्राथमिक विद्यालयको पछाडिपट्टिको खानी चौरमा धारिलो हतियार प्रहार गरी हत्या गरेको अवस्थामा दुई राइ फेला परेको प्रहरीले जनाएको छ। धारिलो हतियारले घाटी र टाउकोमा कटौती भएको अवस्थामा एकजना महिला र बालिकाको रक्त फेला परेको जिल्ला

प्रहरी कार्यालय रौतहटका प्रहरी प्रबन्धक तथा प्रहरी सहाय उपरीक्षक राजेन्द्र पोखरेलले बताए।

शुक्रबार राति हत्या भएको स्थानीयको अनुमान रहेको छ। घटनामाथि कार्यालयले जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटका उपरीक्षक गणेश रेग्मीसहित इलाका प्रहरी कार्यालय समन्वय र इलाका प्रहरी कार्यालय रौतहटको टोली घटनास्थलमा पुगेको थियो।

हत्या हुनुको कारणबारे अबै खुल्न सकेको छैन। घटना गम्भीर अवस्थामा रहेको हुनाले महान रूपमा अनुसन्धान भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटका प्रहरी उपरीक्षक रेग्मीले बताए।

भूकम्पमा भागेका सबै कैदीबन्दीलाई दोहोरो मुद्दा

७१ सम्पर्कमा, १३७ अझै फरार

दिनेश थापा/राजधानी

जयपुरधाम, ४ पुस

कर्तव्य ज्यान तथा जवर्जस्ती करणी मुद्दाका प्रतिवादी धुस्कुन-१ का सुर्मा भनिने रामकृष्ण न्यौपानेलाई आइतबार प्रहरीले पक्राउ गर्‍यो। भूकम्पमा जिल्ला कारागार भत्कँदा भोगेर ८ महिनासम्म फरार रहेका उनलाई पक्राउ गरी प्रहरीले कारागारको जिम्मा लगाइदियो।

भूकम्पमा ज्यान जोगाउन जेलबाट भागेका तातोपानी-४ का कुण्डबहादुर तामाङ ३ मंसिरमा जिल्ला कारागारको सम्पर्कमा आए। भूकम्पमा कारागार भत्कँदा भागेका २ सय १६ कैदीबन्दीमध्ये आफै कारागारको सम्पर्कमा आउनेमा उनी पहिलो हुन्। भूकम्पमा बाबुको मृत्यु भएपछि बुढा आमालाई साथै तिलर उनी कारागारको सम्पर्कमा आएका हुन्। जवर्जस्ती करणी मुद्दामा सजाय भोगिरहेका उनी भूकम्पमा कारागार भत्कँदापछि ज्यान जोगाउन भागेका थिए।

विदेगी मुद्रा अपचलन मुद्दाका प्रतिवादी कुन्थिका इन्द्रबहादुर अधिकारीलाई प्रहरीले गत सोमबार पक्राउ गरेको छ। भूकम्पमा जेलबाट भागी फरार उनलाई विशेष सुरक्षाका आधारमा प्रहरीले पक्राउ गरेको हो।

बिनाशकारी भूकम्पमा जिल्ला कारागार कैदीबन्दीबाट भोगेर फरार भएका कैदीबन्दीमध्ये हालसम्म ८१

जनालाई कारागारमा ल्याइएको छ। भागेकामध्ये केही कैदीबन्दी आफै सम्पर्कमा आएका हुन् भने अधिकारलाई प्रहरीले बिभिन्न समयमा बिभिन्न स्थानबाट पक्राउ गरी कारागारको जिम्मा लगाएको हो।

भूकम्पमा कारागार भत्कँदा भागेका

सबै कैदीबन्दीलाई जिल्ला कारागारले दोहोरो मुद्रा चलाएको छ। भागेका २ सय १६ कैदीबन्दीलाई 'कैदीबन्दी जेलबाट भागेको' मुद्रा जिल्ला कारागारले चलाएका दलौ गराएपछि सम्पर्कमा आएका या फरार रहेका सबैमाथि दोहोरो मुद्रा चलाइएको कारागार कार्यालयले

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

जनाएको छ। अघिल्लो मुद्दासँगै जेलबाट भागेको अर्को मुद्रा दर्ता भएपछि अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू पनि अन्त अर्को फैसला नभएसम्मको लागि जेलमा बस्ने पर्ने भएको छ। अघिल्लो मुद्दामा सफाया पाइसकेकाहरू कहिलेसम्म जेल बस्नुपर्छ

सम्पादकीय

संवादका लागि
उपयुक्त अवसर

चार महिना अघिदेखि को तराई-मधेश आन्दोलन लगभग अवतरणको चरणमा प्रवेश गरेको अनुभूति गरिएको छ, जुन आमनेपाली र नेपालका लागि सुखद कुरा हो। आन्दोलनरत मधेशी मोर्चाकै विरोधका विचमा ह्वात्तान्तरित संसदले पुर्निर्माण प्राधिकरण विधेयक र सिन्धुधाम संशोधन विधेयक संसदमा एकसाथ टेबुल गरेपछि यो सम्भावना बढेर गएको छ। मोर्चासमेतको समर्थनमा पुर्निर्माण प्राधिकरण विधेयक संसदबाट पारित भइसकेको छ भने मोर्चाका भाग सम्बोधन गर्न त्याइइको सिन्धुधाम संशोधन विधेयक छलफलका क्रममा छ। यद्यपि, मोर्चासं संशोधन विधेयकमा आफ्नो सहमति जहोर गरेको छ। यसैचि सहमति जुटाउनका लागि संसद बैठक पाँच दिनसम्मका लागि स्थगित गरिएको छ। यसले सरकार, प्रमुख प्रतिपक्षी नेपाली कांग्रेस र मधेशी मोर्चाका प्रतिनिधिविषय सन्त बार्ता हुने र त्यसबाट निचोडमा पुग्न अवसर प्रदान गरेको छ।

आन्दोलनरत मधेशी मोर्चा प्रधानमन्त्रीको निर्वाचनबाट नै सदनमा आइसकेको हो। सदन लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा बहस, अन्तक्रिया र विरोध गर्ने वैधानिक बल्यो हो। त्यसैले पनि सिन्धुधाम संशोधन विधेयकमा मोर्चाको समेत सहमति जुटाउन किटन हुने छैन। केही समयअघि परराष्ट्रमन्त्री कमल थापाको नयाँ दिल्ली भ्रमणका क्रममा प्रस्तुत चारदुई सहमति र त्यसैको सेरोफेरोमा काठमाडौँमा जुटेको प्रमुख दलीय साका सहमति अहिले विकसित घटनाक्रमका सन्दर्भमा संवादबाट सहमति खोज्न साध्य हुने छ। यद्यपि, यसका लागि प्रमुख दलहरूले 'भेरी गोलको बाई टेक्ना' पवृत्ति त्याग्न जरुरी छ भने मोर्चासंले पनि सबै उपलब्धि अहिलै भन्ने हठ छाड्नुपर्छ। अहिलेको तराई-मधेशकेन्द्रित दलहरूको असन्तुष्टि कोसल ३ मा जारी नयाँ सिन्धुधामलाई लिएर भएको हो। तराई-मधेश बा हिमाल पहाडमा आन्दोलन गरेर, बन्द र हडताल गरेर, नाकाबन्दी गरेर र आसन्नवसंसाधारणलाई सास्ती दिएर मोर्चाको असन्तुष्टि समाधान हुन सकेन्योछ। यसका लागि उपयुक्त समाधान संवाद नै हो। यस पटकको अवसरलाई उपयोग गर्नु त्यस मोर्चाको पनि हितमा छ।

मोर्चासंले शुक्रबार सात सार्वजनिक गरेको आन्दोलन कार्यक्रममा मूलक र आमजनजीवन विपन्न बनाउने सीमा नाका अवरोध र आम्हडतासंवारने कुनै उल्लेख गरेको छैन। यसैले पनि ऊ संवादका बाटोबाट संकेसम चर्डाँ जो आन्दोलनको विभामाको अभ्यासमा छ भने अन्तमा पुग्न सरसकछ। चार महिनासम्म चलेको आन्दोलनले देश र जनतालाई सास्तीमाथि सास्ती यसैबाहेक कुनै उपलब्धि नहुने उनीहरूले पनि देखिसकेका छन्। यस्तै, अब यही अवसरलाई सुव्युपयोग गर्दै सरकारमा सहभागी दलहरू, प्रमुख प्रतिपक्षी कांग्रेस र आन्दोलनरत मधेशी मोर्चासंले निष्कर्षसहितको वार्ताबाट समाधान खोज्नुको विकल्प छैन। भन्दा त्यसका लागि मोर्चासंले काम गरेअनुसार नै हालसम्मको काठमाडौँमा बाँसबिन्स जनमुद्रण, वीरगन्ज बा विराटनगर तय गरियोस, त्यसले केही फरक पाउँदैन।

डा. अतीन्द्र दाहाल

सामो मधेश आन्दोलनले देश स्थिति बन्दै गएको छ। अनेकन आरोग्यवरोधका विषय आन्दोलनको नयाँ ११ दिने तालिका सार्वजनिक भएबाट मधेश आन्दोलनको तत्काल निकास सम्भव देखिन्छ। निःकट भविष्यमा नै देश स्थिति बा सकिने कुनै एक सम्झौतामा नेतारह पुग्ने छन अति सावर आन्दोलन रोकिने छ। घटनाक्रम हेर्दा पहिल्लो समय मधेश आन्दोलनलाई सुरक्षित अवतरणको ठुले सक्न गरेको चाँहि देखिन्छ। सिन्धुधाममा अग्रहस्त हुनु तर सिन्धुधाम संशोधन विधेयकलाई चाँहि नखीका भने त्यसकोकेन्द्रित दलको व्यवहारले अनेक शंका जन्माउँदै छ।

आन्दोलनको अवतरणमा कतिपय आतापी घटना भए, जसलाई देशको सरकार तथा उपत्यका नेतारहले स्थिति सहज पार्ने निहुमा विर्सिँए पनि स्वतन्त्र र सार्वभौम नागरिकसं नममा गाँठो पार्ने भने नेतारहले एम्बुलेसन्बाट खोसरे मारिएका प्रहरी, उपचार गर्न नान दिएर मरेका बालक अनि विभिन्न बालामा जिउँदै आगे लगाइएका नागरिकहरू मधेशकै विपन्न छ। यस प्रकारको आन्दोलनले मारमा परेका आममधेशी नागरिक चिन्तनै आन्दोलनकारी शक्तिको विरुद्धमा एकमत भइरहेका छन्। शान्त छन, तर आन्दोलनलाई स्थिरकाँडा छैनन।

पहिल्लो पटक राष्ट्रप्रतिमाथि हुंदा प्रहार भएपछि मधेशको माया र मूल्य कि न दूधिन भएछ, कि त नेतारहले गलत हिसाबमा तोडमोड गरेको छ भने प्रटे हुन्छ। मधेशीलाई नेपाली नागरिक गणपुन भनेर बारम्बार बिलासी गुनासो गर्ने नेतारहले पहाडी का मोर्ची भन्ने कुनै चर्चाबिना प्रथम राष्ट्रपति रामवरण यादवलाई देशका एकएक नागरिकसंे सात वर्ष प्रदान गरेको अति उच्चआदर र सम्मान विर्सिँए अनि बल्लाम राष्ट्रप्रतिमाथि हुंदा बसाँउने कार्यक्रम बनाएर कसलेचाँहि सामुदृषिक हिसा र चार र चाँको छ ह भने प्रटे पर्छ। यद्यपि, मधेशका नेतारहले बल्लो कार्यक्रम विपन्न भने देशको सार्वभौम नित्यव्यवस्था भएको को घटनाप्रति किन खेँ प्रटे र कमा याचना गरिनु ? कि उनीहरू चाँहि नेपाललाई आफ्नो भान चर्चाइरहेका छैनन ? अक एक फेसबुक प्रयोगकर्ताको आफैँ स्ट्याटसले मधेश महिलाप्रति किन निरुद्धा र आतापी भावनाले प्रस्त छ भनेर देखाउँछ। तर सो कसको उदाहरणले आममधेशका समदरवागी नागरिकको भावनालाई गलत बुझिनुहुन्छ। विचारमा छ, पूरे मधेश यो व्यक्ति जति नै प्रदूषित छैन र किफित हुन सकेन पनि। यद्यपि, मोर्चासंले महिलाको नेतारह सदन र सम्मान सृष्टि भने त्यस व्यक्तिसं माथि कारबाही गर्ने हिम्मत राख्नुपर्छैन ?

सत्ताका खेलाडीका आ-आफ्नै उद्देश्यका बाबजुद आमसर्वसाधारण नागरिकले राजनीतिको गरी रहस्य र स्वाधी चरित्रहरू आत्मसात् गर्न भुल्नुहुँदैन। आन्दोलनको नाममा मधेशका नेतारहको भित्री स्वाधर्चाहँ सता पनि हो। राजनीतिमा जतिभूकै नागरिक मूल्य र मायताका मुद्दको आवरण लगाएर पनि त्यसको अन्तिम सोच सारसँग जोडिएको हुन्छ। कुनै बेला मधेशलाई प्रतिनिधित्व गर्ने मानिसको सरकारलाई राज्यका निकासका मुख्य पदहरूमा बाहुन्यताको अवस्था हुँदा किन आफ्नै ती मागहरू पूरा गरेनन् ? अनि अहिले ती मागको म्याजु देखाएर सता पाउने ध्येय हुँदै छ ? नागरिक र राष्ट्रको अहित गर्ने मागहरू त कहिले पूरा हुँदैनन् तर नेतारहका नागरिकको जीवनसं सम्बन्धित मागलाई प्रयोग गरेर सतामा पुछ्छन् अनि कसैचाँहि विर्सन्छन्, अब पनि यही नै हुने छ।

स्वतन्त्र चेतकोसोभाकियका प्रथम राष्ट्रपति भन्ने, 'आन्दोलन गर्नु कबिता र आफैँ जिम्मेवारी लिएर देश चलाउनु कमा सेवेजस्तो हो।' कबिता आँबो र उमासले पनि बन्दछ तर कमा कटोर

कसैको कुसुडि र उक्साहटमा परेर दुवे आगे भएँ भने आउन सक्ने दुर्घटनाभन्दा पहिल्यै हामी सतर्त बननुपर्छ। मधेश आन्दोलनका नाममा उठेका केही मुद्दा तथा भएका विविधका कारण मधेशकै नागरिकलाई लज्जा महसुस भएको अनि उनीहरूको स्वाभिमानमा अघि आएको अवस्था देख्दा मधेशवाटरका मानिसलाई समेत असहज अनुभव हुन थालेको छ।

बाल्यकिताले मात्र। वीरगन्जमा बसेर 'फायासम्म चर्चायो' भन्दा भोलि भभापाका मानिसले गर्ने विचार र विरोध कुनै विस्कोटका हुन्छ भन्ने अन्दाज नार्नु नदवसमा नेतारहको कमजोरी हो। सरकारले कुनै दलबला आएर विवादित जिल्लाको सीमाकन हेरेर परे त्यहाँ विस्कोट हुने आन्दोलन सहान सरकार बा मोर्चा कसैले सकेन। अहिले विवादित जिल्लाहरूका मधेशमूलकै नागरिकको प्रत्यक्षत एक नम्वरमा रहन चाहनेको संस्था अहिले छ। उनीहरूको मुख्य ध्येयकोभला अन्य प्रश्नमा रहर अन्तरसंझकाको मधेशले समानुपातिक सुविधाको उपभोग गर्न सकिने र राज्यबाट नुननात्मक लाभ बढी दिन सकिने आशा भएछ। तराईको समलम माथ भूभाग मिलाएर प्रदेश बनाउने माग दीर्घकालदेखि नै प्राप्त हुन्छ। नेतारह त देश विरोधमा स्थानान्तरण हुने औकात छ, तर यसको प्रत्यक्ष मारमा आमनागरिक पर्छन्। समलम माथ भूभागमा कुनै पनि कोत साधन छैन। तराईको एउटै सभामा भनेको कुल्लो हो, जसमा अब मानिसको आकषण छैन। त्यसकारण, आर्थिक प्रगति सुल्ल वृद्धा, बातावरण अवनत्य, उष्ण तपमान अनि प्रदूषणका कारण अन्ततः राज्यवाटर चक विरति सक्ने छ। सरकारबाट नाउ र तराईबाट पाण्डा सनं कम सुरु हुन्छ। यो समय मधेशका नागरिक विकल्पविस्त न्ने छन्।

नेपालको नेतृत्वलाई प्रभावमा पारेर भारतले अनि प्रदूषणमा नियन्त्रण चाहन्छ। भारतीय प्रज्ञानमण्डलको मधेशको क्रममा गरेको सम्बोधनमा जसोतराई खरिदमा चर्को कतावा। उनले आफ्ना भूभागमा सिंजाको आयोजना अगाडि सारे छन्। भोलि सिमानामा दुनालाई बाँध बाँधिनुपर्छ तराईमा बुझाको समस्या आउँछ। आज तराई माथ मिलाएर

प्रदेश बनाउनुपर्छ, भनेहरूले भोगि बुझाएको सम्भावना आए नागरिकलाई कहाँ खगेर व्यवस्थान गर्दैन ? मधेश पाहाडबाट कहिल्यै हँपिएको र गलत स्वाधर्चले बँगेएको छैन। मधेशकै नेतारहको कुसित मनसायबाहेक पहाडले मधेशमाथि गरेको एउटै अन्याय नागरिकस्तरको लवजचाँहि अवश्य हो। अर्को पनि मधेशीमूलका अधिकार नागरिकलाई सम्मानजनक नभई अतिक हेयभाव बुझिने शब्द प्रयोग गरेर बोलाउने गलत र निन्दनीय काम हुन्छ। जानेर ना नजानेर पाहाडका मानिस यहाँ चुकेका छन्, जसले मधेशको आत्मसम्मानमा ठेग लागेको हुन सक्छ। यसको समाधान र परिस्कुत संस्कार निर्माण पहाड र तराई सँगै भिनेर माथ हुन्छ। अमेरिकी अर्थत आन्दोलनका नेता मार्टिन लुथर किङले समानताको प्रत्याभुतिका लागि काला र गोरा मानिसले एकअर्कोमा अकमाल गरेको र उनीहरूका छोराछोरी एउटै टेबलमा बसेको हेर्ने सपना सुनाउँछे। तर, यही त समानताको विचार फैलाउँदै छ। नेष्ट्रिएर त समानताको निर्माण भए/नभएको हेर्ने सकिने, यसका

काठमाडौँमा हरेक दिन जस्तो सानादुता कार्यक्रम भएका छन्। मधेशका आमनागरिकको जीवनचर्चा र व्यक्तिगत अति पेशागत दबता तथा वृत्तिविकासमा योगदान गर्ने समानुपातिकताको विषयलाई राज्यले समबोधन गर्नुपर्छ। जसले स्वीकारेको छन, कार्यक्रममा भनेकै छैन। सबै काठमाडौँका नागरिकले मधेशको जायज माग समबोध गर्नुपर्छ भनेर सविधानले सोचा कहिले मधेश नेतृत्वले उठाएका मुद्दाले मधेशको नागरिकमा न्यून र नेतारहको राजनीतिक स्वाधर्चुनिता बढी केन्द्रित छ।

काठमाडौँमा हरेक दिन जस्तो सानादुता कार्यक्रम भएका छन्। मधेशका आमनागरिकको जीवनचर्चा र व्यक्तिगत अति पेशागत दबता तथा वृत्तिविकासमा योगदान गर्ने समानुपातिकताको विषयलाई राज्यले समबोधन गर्नुपर्छ। जसले स्वीकारेको छन, कार्यक्रममा भनेकै छैन। सबै काठमाडौँका नागरिकले मधेशको जायज माग समबोध गर्नुपर्छ भनेर सविधानले सोचा कहिले मधेश नेतृत्वले उठाएका मुद्दाले मधेशको नागरिकमा न्यून र नेतारहको राजनीतिक स्वाधर्चुनिता बढी केन्द्रित छ।

नेतारह चाहन्छन्, अहिले मधेश माथ भनिएको ठाउँ उनीहरूको नेतृत्वमा परे अर्को केही समय जमिनदारी सहज हुन्छ। सामाजिक चेतनाको स्तर मधेशमा निकै कमजोर भएकाले मधेश नेतृत्वको सामन्ती सोचविना व्यवधान लागू हुन्छ। इतिहासको कुनै समय राज्यले मधेशलाई पछि गरेको थियो तर समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सुनिश्चयतापछि त्यो अबस्था छैन। मधेशकै केही आत्मिक समस्याहरू छन् जमिनदारी छ, कमार-कमारो घाउ छ, देबज जस्तो कुरीति छ। छोरोको मोहोमलाई गर्ने र विवाहालाई विक्ती बितरण बनाउने कुचलन छ। देहेजका नाममा बहारी जिउँदै जलाउने र महिलासंमा हुने चरम हिंसाका उदाहरण सघन छन्, जसिनासंमा हुने चरम हिंसाका उदाहरण सघन छन्, जसिनासंमा हुने चरम हिंसाका उदाहरण सघन छन्। यही अज्ञानताको कारण मधेश नेतृत्व त्यहाँका जनतालाई भडकाउने सक्ने सकल हुन्छ। मधेशले यी समस्यामा अरुलाई औला पोर्ख्नुपर्छ भन्दा आफू परिवर्तन हुनुको विकल्प छैन। परिवर्तन हुत चाहिना अन्य समुदायको सहभागीत र सदाचार जसिलै पनि मधेशसँगै रहन्छ।

काठमाडौँका शासकलाई तह लगाउने भन्दै गरिएको नाकाबन्दीले सार्वजनिक नागरिकलाई भएको छ। अनि मधेशमा आदिवासी नेपाली मन्त्री अर्काहरूलाई प्राथमिकतामा राखेर भएको बकालतले त्यसैभित्र नागरिकमाथि अन्याय गरिँदै छ। यद्यपि, मधेशमा पाहाडमा र पाहाडमा मधेशी समुल्ले अहिलेसम्म नागरिक तहमा एकअर्कासँगै मधेशको सम्मान अनि आदरभावलाई दुई समूह सम्मान गर्ने पछे। देशका एकसोके सन्दीपले गन्जका उपत्यो तहसम्म मधेशमूलका मानिसको प्रतिनिधित्व नभएको पनि होइन। मधेशलाई नेतृत्व गर्ने नेत्रेज महतोलेकै हृदयस विपरीतसम्म पटकपटक मन्त्री भएका हुन्।

‘ग्रेटर नेपाल’ कि ‘बेटर नेपाल’

डा. टीकाराम पोखरेल

भारतीय नागरिकलाई वही बाधा भएको देखेर हामी छक्क परेका थियौं। पिथौरागढमा गोर्खा किल्ला रहेछ। नेपाल एकीकरण अभियानको परिचलनको नेतृत्व गरेका अमरसिंह थापा अंग्रेजहरूलाई विजय गर्दै पिथौरागढ पुगेपछि त्यहाँ किल्ला बनाएका रहेछन्। अहिले त्यही गोर्खा किल्लामा पिथौरागढ जिला अवस्थित छ। हाम्रो बाबू सिंहदरबार भन्नासाथ प्रधानमन्त्रीको मुखाम बुझिभजस्तो त्यहाँ गोर्खा किल्ला भन्नासाथ अद्वाल मन भुकिन्छ। अद्वाल र गोर्खा किल्ला पर्यायवाची शब्द बनेका रहेछन्। गोर्खा किल्लाको कुरा आजनासाथ नेपाली मन विज्जाम नुम्ने कुरे विषय। थुप्रै डेरी चर्पेएर बसेका ती पाठक नेपाल-अंग्रेज युद्धका पनि पूरे जानकारी रहेछन्।

नेपाल एकीकरण अभियानमा नेपालीले पाएको सफलता र विकासका कथाहरू उनले हामीलाई सुनाए। उनले भने, 'गोर्खाहरू भारतीय भूमिमा विजय प्राप्त गर्दै आगाडि बढे। तर, जतिजति विजय प्राप्त गर्दै आगाडि बढे, उतिजति विजयले अत्याचार पनि गर्दै हिँडे। गोर्खालीहरूले २३ बर्षसम्म जंगली राज गरे। जितेको उन्मार्गमा स्थानीयमाथि अत्यन्त व्यवहार गरे। त्यसपछि गोर्खाहरूले गोर्खालीलाई अत्यन्त र अंग्रेजलाई सन्धय अत्याचार गरे। गोर्खालीले भारतीयहरूमाथि गरेको अन्याय र अत्याचारका कारण पछि थुप्रै नेपाल-अंग्रेज युद्ध हुँदा भारतीयहरूले अंग्रेजलाई सहाय र गोर्खालीको पराजय हुदै गयो। अर्घ गोर्खालीहरूले जित्न जनतामाथि अन्याय गरि आफ्नै दाजुभाई ठानेका हुन हुन तर आज यो भूमि नेपालकै हुन्थ्यो। त्यसबेला स्थानीय जनताको सशयोलिना कुनै पनि पक्षले थुप्रै ज्ञान सस्केन्यो। त्यसैले नेपालकै कारण नेपालले यो भूमि गुमायो।' गोर्खालीहरूले आफ्नै विजय गरेको ठाउँमा कुराता देखाएको कुरा पुष्टि गर्ने उनले हामीलाई पृथ्वीनारायण शाहको कीर्तिपत्र विजय गरेपछि कीर्तिपुरको नागरिक काटोको वीतहाससमेत सुनाए। कीर्तिपुरको नाकाकन काटोको इतिहासको प्रमाण तैर्याएपछि हाम्रो मुखमा

बुको लाग्यो। गोर्खालीले त्यसो गरेनन् होला भनेर हामीले भन्न सकेनौं। उनको भनाइ सत्य हो वा होइन, तर उनले नयाँ रहस्योद्घाटन गरे। हामीले नेपालको इतिहासमा गोर्खालीको बहादुरीको मात्र कथा पढेको हो। कुराको कथा कर्ने पछिछन। कुराता प्रदर्शन भएको विषय र लेखिएर कि नलेखे पछिछन। त्यो कुरा दिग्गज इतिहासकार जान्छन्। तर, हामीले मात्र बाबुराईका कथा पढ्दा र त्यही बुझ्दा। पश्तकारले पछे बुजेको नेपालको सुनौलो र बहादुरीपूर्ण इतिहासको कुरा गर्दा उनले भने, 'त्यो एकपक्षीय इतिहास हो। आफ्नो इतिहास संसारमा कसले नराखे लेख्छ र ? त्यसैले कहिले आफ्नो इतिहास आफै लेखिन्छ, त्यहाँ सत्य कुरा कहिले लेखिन्न।'

आज विश्वमा भूगोलमा साना-साना देखिएका राष्ट्र पनि आफूलाई विश्व राजनीतिक मध्यमा आफूलाई ठुला सावित गर्दै छन् र भूगोलमा ठुला देखिएका कतिपय राष्ट्र पनि ललितपुट सावित हुँदै छन्। त्यसैले बुझ्नुपर्ने कुरा के हो भने हामीलाई हाम्रो देश ग्रेटर वाहेक्य तर ग्रेटर नेपाल भूगोलले हुँदैन। आजकल ठुलोको अर्थ भूगोल होइन, अर्थतन्त्र हो।

गोर्खाली हरिजनतको इतिहासको वाँत कुरा भएपछि अब ग्रेटर नेपालित कुरा माथिछ। नेपालको केही व्यक्तिले टेन्टाटोडि काँडाकाठको भूभाग नेपालको हो भने दावी गरेर ग्रेटर नेपाल अन्तर्गत चलाएको कुरामा पनि पाठक उर्रेथोर जानकार रहेछन्। हामीले ग्रेटर नेपाल अभियानको कुरा गर्दा उनी मुसुक भए। भने, 'कुनै जमानामा जम्मा २३ वर्ष जति नेपालले जितिर शासन गरेको यो भूभाग अब नेपालको हो भने न त सत्ताको राजनीतिक विषय नै दाविलिन्छ। कुन-कुन देशको भूभाग कुन भूभाग कुन कालखण्डमा जितेका छन्, सोहीअनुसार दावी गर्ने र पाउने हो भने देशको विषयमा जानकार कुरा पुराना। जति २३ वर्ष नेपाल अधीनस्थ हुँदा यो भूमि नेपालको हुने भए यो भूमि नेपालकै हुन्थ्यो। त्यसबेला स्थानीय जनताको सशयोलिना कुनै पनि पक्षले थुप्रै ज्ञान सस्केन्यो। त्यसैले नेपालकै कारण नेपालले यो भूमि गुमायो।' गोर्खालीहरूले आफ्नै विजय गरेको ठाउँमा कुराता देखाएको कुरा पुष्टि गर्ने उनले हामीलाई पृथ्वीनारायण शाहको कीर्तिपत्र विजय गरेपछि कीर्तिपुरको नागरिक काटोको वीतहाससमेत सुनाए। कीर्तिपुरको नाकाकन काटोको इतिहासको प्रमाण तैर्याएपछि हाम्रो मुखमा

बुको लाग्यो। गोर्खालीले त्यसो गरेनन् होला भनेर हामीले भन्न सकेनौं। उनको भनाइ सत्य हो वा होइन, तर उनले नयाँ रहस्योद्घाटन गरे। हामीले नेपालको इतिहासमा गोर्खालीको बहादुरीको मात्र कथा पढेको हो। कुराको कथा कर्ने पछिछन। कुराता प्रदर्शन भएको विषय र लेखिएर कि नलेखे पछिछन। त्यो कुरा दिग्गज इतिहासकार जान्छन्। तर, हामीले मात्र बाबुराईका कथा पढ्दा र त्यही बुझ्दा। पश्तकारले पछे बुजेको नेपालको सुनौलो र बहादुरीपूर्ण इतिहासको कुरा गर्दा उनले भने, 'त्यो एकपक्षीय इतिहास हो। आफ्नो इतिहास संसारमा कसले नराखे लेख्छ र ? त्यसैले कहिले आफ्नो इतिहास आफै लेखिन्छ, त्यहाँ सत्य कुरा कहिले लेखिन्न।'

आज विश्वमा भूगोलमा साना-साना देखिएका राष्ट्र पनि आफूलाई विश्व राजनीतिक मध्यमा आफूलाई ठुला सावित गर्दै छन् र भूगोलमा ठुला देखिएका कतिपय राष्ट्र पनि ललितपुट सावित हुँदै छन्। त्यसैले बुझ्नुपर्ने कुरा के हो भने हामीलाई हाम्रो देश ग्रेटर वाहेक्य तर ग्रेटर नेपाल भूगोलले हुँदैन। आजकल ठुलोको अर्थ भूगोल होइन, अर्थतन्त्र हो।

गोर्खाली हरिजनतको इतिहासको वाँत कुरा भएपछि अब ग्रेटर नेपालित कुरा माथिछ। नेपालको केही व्यक्तिले टेन्टाटोडि काँडाकाठको भूभाग नेपालको हो भने दावी गरेर ग्रेटर नेपाल अन्तर्गत चलाएको कुरामा पनि पाठक उर्रेथोर जानकार रहेछन्। हामीले ग्रेटर नेपाल अभियानको कुरा गर्दा उनी मुसुक भए। भने, 'कुनै जमानामा जम्मा २३ वर्ष जति नेपालले जितिर शासन गरेको यो भूभाग अब नेपालको हो भने न त सत्ताको राजनीतिक विषय नै दाविलिन्छ। कुन-कुन देशको भूभाग कुन भूभाग कुन कालखण्डमा जितेका छन्, सोहीअनुसार दावी गर्ने र पाउने हो भने देशको विषयमा जानकार कुरा पुराना। जति २३ वर्ष नेपाल अधीनस्थ हुँदा यो भूमि नेपालको हुने भए यो भूमि नेपालकै हुन्थ्यो। त्यसबेला स्थानीय जनताको सशयोलिना कुनै पनि पक्षले थुप्रै ज्ञान सस्केन्यो। त्यसैले नेपालकै कारण नेपालले यो भूमि गुमायो।' गोर्खालीहरूले आफ्नै विजय गरेको ठाउँमा कुराता देखाएको कुरा पुष्टि गर्ने उनले हामीलाई पृथ्वीनारायण शाहको कीर्तिपत्र विजय गरेपछि कीर्तिपुरको नागरिक काटोको वीतहाससमेत सुनाए। कीर्तिपुरको नाकाकन काटोको इतिहासको प्रमाण तैर्याएपछि हाम्रो मुखमा

अन्धकार भूमिको हिसा बनाउन उत्तराखण्डको कुनै पनि भारतीय तयार छैनन् ? उनले नेपाल र भारतको तुलनात्मक विकासगत ईगत गर्दै भने।

आफ्नो भूमि सक्दाै जान्छु। इतिहासको कुनै कालखण्डमा हामीले जितेको भूमि वर्तमानमा पनि हाम्रो बर्धिएको अर्प हुन्थ्यो भन्ने बहस महत्त्वपूर्ण हो। तर, त्योभन्दा महत्त्वपूर्णचाँहि त्यहाँका जनता नेपाली हुन चाहन्छन् कि चाहदैनन् भन्ने हो। त्यसपछि अर्को महत्त्वपूर्ण कुरा हामीसँग भएको भूमिको सन्धय हो। हामीले हाम्रो भूमिको राम्रोसँग संरक्षण गर्न सकेका छैनौं। भारतीय सीमामा परे ठाउँमा भारतले नेपालको भूमि चिर्छे छ। अब त लिम्पियादुरामा त चीनसमेत नेपाली भूमि अतिक्रमणको सार्कदार बनेको छ। यो दृश्य दृष्टुपर्छ हेर्नबाहेक हामीले केही गर्न सकेका छैनौं। त्यसैले आफूसँग भएको जमिन सन्धान सम्वन्त गरेर नयाँ जमिन दावी गर्ने कुरा कि बच्चा खेल् हो कि बुझिबलिस माय हो। इतिहासको हवाला लिएर आधुनिक युगमा कहिले कतै देशको विषयमा बढाउन सकिँदैन, त त यस्तो दावीलाई कसले उचित नै ठान्छ। हामी एकातिर 'भारतले तराईलाई अक्रमापूर आफ्नो भूमिमा मिलाउन खोज्यो' भन्ने अर्कोतिर 'सिक्किम दर्जिनिङ त नेपालको भूभाग रहेछ' नि भन्ने नर्क पनि गर्नु हो भने यस्ता तर्क आफैमा विरोधाभासपूर्ण हुन्छन्। विरोधाभासपूर्ण कुराले हामीलाई हेर कमजोर बनाउँछ। आज भावनामा बलिकएर दुई पक्षीय सन्धय विगान्नुहुँदैन। अर्थीन बसस गरेर फाँडा खेल्ने छैन।

देशका साँझ भूगोल महत्त्वपूर्ण हो, तर समुप्य कत भूगोल होइन। आज विश्वमा भूगोलमा सानासाना देशहरूका राष्ट्र पनि आफूलाई विश्व राजनीतिक मध्यमा आफूलाई ठुला सावित हुदै छन् र भूगोलमा ठुला देखिएका कतिपय राष्ट्र पनि ललितपुट सावित हुदै छन्। त्यसैले बुझ्नुपर्ने कुरा के हो भने हामीलाई हाम्रो देश ग्रेटर वाहेक्य तर ग्रेटर नेपाल भूगोलले हुँदैन। आजकल ठुलोको अर्थ भूगोल होइन, अर्थतन्त्र हो। कुर अर्ह हामी 'ग्रेटर नेपालको सयना छोडेर 'बेटर नेपाल' बनाउनुन सकिँदैन। जे-जति हामीसँग छ, त्यसैलाई ग्रेटर बनाऊं। सगैया ठुलो भएर सुन्दर हुँदैन। उचित सजावटले सुन्दर हुन्छ। यसकारण 'बेटर' नै 'ग्रेटर' हो भने कुरा मन्न गरी। भएको नेपाललाई ग्रेटर बनाऊं त्यही नै ग्रेटर नेपाल हुन्छ। ग्रेटर नेपालका लागि हरे गइरहेको शक्ति अब बेटर नेपालका खर्च गरी।

दक्षिण एसिया

लोकतन्त्र कमजोर नहोस्

अरणाचल प्रदेशमा गोहाटी उपत्यका अवलोकको हस्तक्षेपपछि 'हाड भोटेट' राजनीतिक नाटकमाथि त अत्यन्तानि विश्वास लागेको छ, तर सीमापारी राज्यमा यस घटनाक्रमलाई चिन्ताको रूपमा लिइएको छ। पहिल्लामा काँग्रेसका बाबु विश्वाकले भाषणा बा केही विदेशीको मुत लिएर मुगु किसिमले ध्यानमात्रमा अग्रधारलाई मर्यादभोग्य लगाएर हट्टाए र त्यो मुसुमन्ती चुन्ने याचो गरे, त्यसले राजनीतिक बृत्तमा ठुलै विचार उठाइएको छ। दिल्ली सरकारको सिन्धुधाममा सीटीबाँड्नेको छप्रा र त्यसपछि उपत्यका राजनीतिक बहसमा अरणाचलको मुता चर्चामा आउन पाछ। लोकसभा बा राज्यसभामा काँग्रेसको केही दिन चलेको हाम्रोभाषि देशको ध्यान यस्तैगत गयो। त्यसै त पुर्बोत्तरा राज्यको कार्य मण्डलमा कम माथ आउनुपर्छ। तर, चीनको सीमामा रहेको यो खास संवेदनशील राज्य हो। यस सीमापारी राज्यमा राजनीतिक अस्थिराको दुरगामी घातक परिणाम हुन सक्छ। यस मुद्दालाई उठाएर काँग्रेसको दलील आफ्नै प्रकारको छ, जुन राज्यसभाको भूमिकामाथि पनि प्रखर उठाउँदै बहुमत सरकारलाई अल्पमतमा पार्ने आरोप लगाइरहेको छ।

उसले केन्द्रको भूमिकामाथि प्रश्न उठाएको छ। भाजपाको यो भनेर पल्ला काँटेको छ कि काँग्रेस पछिले आफ्नो चर सभाहरूमा। यस्ता आरोप प्रयासपछि पछि हट्टा राज्यको संवेदनशील भौगोलिक स्थितिबाट ध्यानमा राख्न जरुरी छ। यो चर्चा कसलाई सुकोने छैन कि अरणाचलमा हाम्रो चीनको टेढो दृष्टि रहदै आएको छ। ऊ तामा किसिमका हथकण्डा नभएको विवाद कहिले विवादको विवाद उठाइरहेको छ। यस्तोमा यस राज्यमा लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा राजनीतिक स्वाधर्चा लागि गरिएको शान्तिपूर्ण लोकतन्त्रको कोपिला फुटेको छ र लोकतान्त्रिक सन्धयहरू फलफलेका छन्। यसै बेलासा यो हरे राजनीतिक दलको दायित्व बन्छ कि निश्चित स्वाधर्चात माथि उठेर लोकतान्त्रिकलाई सोच्नुपर्छ। अन्धमा अन्य पुर्बोत्तर राज्यकै तवरले आत्मिकको विजागोपन नै हुन्छ।

गुहाटी उपत्यका अरणाचलमा यद्यपिस्थित नभार्इ दार्जिलिगको उधर र फर्कनसम्म सबै फैसलामाथि रोक लाग्ने उठाइरहेको छ। त्यसोमा तथ्य बाधा पाउनुपर्छ कि राम्रामा लोकतान्त्रिक व्यवस्था फिर्ता आउने छैन। सावै नरानीक राजनीतिक घटनाक्रमको निष्कर्ष अभिव्यक्ति पुरारसहित रहे छैन। यही अरणाचल र लोकतन्त्रको हितमा हुने छ। सही मानेमा यो लोकतन्त्रको परीक्षा पनि हो। सबै दलको प्रयास हुनु आवश्यक छ कि राज्यमा लोकतन्त्रको नैतिक अर्थ आउने छैन।

कार्तिका प्रकाशित वैदिक दिव्यपत्र

लेख तथा प्रतिनियताका लागि
ईमेल : meorochar@gmail.com
फ्याक्स : ०१७३५-२५०१२२२ फी.ब.सं. २०७० काठमाडौँ

नेसनल हेराल्ड अनियमितता प्रकरण

भ्रष्टाचार अभियोगमा सोनिया र राहुल अदालतमा

एजेन्सी

नया दिल्ली, ४ पुस

भ्रष्टाचार अभियोगमा भारतको प्रमुख विपक्षी कांग्रेसका अध्यक्ष सोनिया गांधी र उपाध्यक्ष राहुल गांधी शनिवार अदालतमा उपस्थित भएका छन्। उनीहरू अदालत उपस्थित भएको केही मिनेटमा नै उनीहरूलाई धरोटी लिएर छोडिएको थियो। स्वराष्ट्रि उनीहरूमाथिको मुद्दा यही २० जनवरीसम्मका लागि स्थगित गरिएको प्राप्ति समाचारमा जनाइएको छ।

अहिले बन्द भएको पत्रिका नेसनल

हेराल्ड प्रकाशन गर्ने एउटा कम्पनी किन आमा र छोराहरूलाई पार्टीको कोष दुरुपयोग गरेको आरोपलाई गांधी परिवारले अस्वीकार गरेका छन्। उनीहरूमाथिको मुद्दालाई सत्तासीन भारतीय जनता पार्टी (भाजपा) ले ल्याएको थियो। सो कम्पनी किन आमा र पुत्र गांधीले ३० करोड डलर दुरुपयोग गर्ने सो कम्पनी विपक्षी भाजपाका सुबर्मान स्वामीले बताए।

‘राजनीतिक प्रतिरोध’

प्याट्रिशिया हाजुको जिल्ला अदालतमा शनिवार उपस्थित हुन नपुगे राहुलको

अनुरोधलाई दिल्ली उच्च अदालतले ४ डिसेम्बरमा अस्वीकार गरेको थियो। आमा र पुत्र गांधी अदालतमा उपस्थित हुँदा सयौं सशस्त्र प्रहरी परिचालन गरिएको थियो। गांधीद्वयसँगै पार्टीका उच्च नेता पनि अदालतमा गएका प्राप्ति समाचारमा जनाइएको छ।

आफूलाई अदालतले जमानत दिएको प्रसंगलाई सोनिया गांधीले स्वागत गरेकी छिन्। सत्य कतैबाट पनि छिन्न नसके पनि उनले बताएकी छिन्। आफूहरूलाई प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी र उनको पार्टीले

भुट आरोप लगाएर फसाउन लागेको राहुल र उनकी आमा गांधीले बताए। आफूहरू यस मुद्दामा पराजित नहुने पनि उनीहरूले बताए।

सन् २००८ मा नेसनल हेराल्डको प्रकाशन रोकिएको थियो। पार्टीले यसअघि पत्रिकालाई पुनः प्रकाशन गर्ने जनाएको थियो। सो पत्रिकाको प्रकाशनको सुरुआत तत्कालीन प्रधानमन्त्री जवाहरलाल नेहरूले सन् १९३८ मा गरेका थिए। पत्रिकाको सम्पत्ति प्राप्त गर्न नेताहरूले पार्टीको कोषलाई दुरुपयोग गरेको स्वामीले आरोप लगाएका छन्।

सोही विषयलाई लिएर संसदको हिउँदे अधिवेशनसमेत अवरुद्ध भएको छ। सत्तासीन भारतीय जनता पार्टीले आफूहरूलाई फसाउन खोजेको आरोप कांग्रेसका सांसदहरूले लगाएको छन्। तर, भाजपाले भने सो आरोपलाई अस्वीकार गर्दै आएको छ।

‘यदि कसैलाई अदालतले बोलाउँछ भने सो विषयमा सत्य कसरी तानियो? गांधीद्वयले न्यायपालिकालाई दबाउन चाहन्छन्। तपाईंहरूले न्यायपालिकालाई आफ्नो नियन्त्रणमा राख्न चाहनुहुन्छ’ संसदीय व्यवस्थामा नै भेदकाइ नहुनुपर्ने भन्ने।

एक दशक शासन गरेको कांग्रेस मत

बन् भएको आम निर्वाचनमा कुन ५ सय ४३ निर्वाचन जम्मा ४४ वटै निर्वाचन गरी निर्वाचन हाँकेको थियो। सो निर्वाचनमा भाजपाले ऐतिहासिक विजय हासिल गरेको थियो।

अमेरिकासँगको सम्बन्धमा कुनै प्रगति छैन : क्यास्ट्रो

एजेन्सी

हवाना, ४ पुस

सुबा र संयुक्त राज्य अमेरिकाविरुद्धको सम्बन्धमा कुनै प्रगति हुन नसकेको जनाइएको छ। सो धारणा सुबाली राष्ट्रपति राउल क्यास्ट्रोले राखेका हुन्।

शुक्रवार राष्ट्रपति क्यास्ट्रोले अमेरिका र सुबाविरुद्धको सम्बन्धको विकास र हलुपुनै आवश्यक प्राप्तिमा कुनै भिन्नता आएको बताए।

यी दुई देशले आफ्नी सम्बन्धलाई पुनःस्थापना गर्ने कार्यको सुरुआत भएको बताएका थिए। सन् २०१४ को डिसेम्बर १७ मा यी दुई देशले ऐतिहासिक घोषणा गरेका थिए।

सो दिन सुबाको राजधानी हवानामा विशेष कार्यक्रमको आयोजना गरी दुवै देशको फन्डोतोलन पनि गरिएको थियो।

साथै दुई देशविरुद्धको सम्बन्धका क्षेत्रमा विगतका तीक्ष्णता मेटाई अघि बढ्ने भनिएको थियो। राष्ट्रपति क्यास्ट्रोले संयुक्त राज्य अमेरिकाले नै द्विपक्षीय सम्बन्धको सुधारका लागि आवश्यक छनिएका र गर्नुपर्ने जे-जेनित काम अगाडि नवडाएको दावी गरे।

राष्ट्रपति क्यास्ट्रोले वित्तीय एवं व्यापारिक क्षेत्रमा अमेरिकाले लगाउँदै आएको नाकाबन्दी खुलाउने बारेमा पनि अमेरिकाला तर्फबाट केही प्रक्रिया अघि बढेको मात्र बाधा पाएको तर पूर्ण प्रतिको समाचार आफूले नसकेको बताए।

यी दुई देशविरुद्धमा गएको कम्तीमा पनि ५० वर्षसम्म तीक्ष्णतापूर्ण सम्बन्ध रहिराएको थियो। पछिल्लो समयमा यी दुई देशविरुद्धमा सम्बन्ध पुनःस्थापनाको प्रयास भएको बताइएको थियो।

अफ्रिकन शान्ति सेना बुरुन्डीद्वारा अस्वीकार

एजेन्सी

मुजम्बा, ४ पुस

बुरुन्डी सरकारले अफ्रिकन शान्ति सेनालाई त्यहाँ जारी हिंसा अन्त्यका लागि ५ हजार सेना खटाउन गरेको निर्णयलाई अस्वीकार गरेको छ।

युनियनको शुरुवातको सो निर्णयको कडा रूपमा निन्दा गर्दै देशको सीमाभित्र शान्ति सेना प्रवेश गर्न नदिने बुरुन्डी सरकारले निर्णय गरेको छ।

सरकारका प्रवक्ता गेरेमाइस अवाहोलीलाई उद्धृत गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमले बुरुन्डीलाई शान्ति स्थापना गर्ने यस आवश्यक नरहेको बताएको उल्लेख गरेका छन्।

‘हामी विदेशी सेनालाई प्रवेशका लागि अनुमति दिने छैनौं र हामीलाई उनीहरूको आवश्यकता पनि छैन’ प्रवक्ता अवाहोलीले भने।

आफूसँग कानुनी र लोकतान्त्रिक रूपमा निर्वाचित सरकार रहेको दावी गर्दै अवाहोलीले बुरुन्डीको सन्दर्भमा कुनै पनि निर्णय गर्नुपर्ने

सरकारसँग परामर्श गर्नु आवश्यक रहेको स्पष्ट गरे।

यसअघि त्यहाँ जारी हिंसा रोकें प्रयोजनका लागि अफ्रिकी युनियनले कम्तीमा पनि ५ हजार सेना पठाउने निर्णय गरेको थियो। बुरुन्डीमा जारी रहेको हिंसाको अन्त्यका लागि सो देशमा सेना पठाउन सो युनियन सहमत भएको जनाइएको थियो।

त्यसका लागि बुरुन्डीलाई समस्या समाधानका लागि चार दिनको समयसीमा दिएको थियो। ५४ सदस्यीय सो युनियनले बुरुन्डीमा पछिल्लो समयमा

मानवहत्या भइरहेको भन्दै यसको बाधो हुन नदिने प्रतिक्रिया पनि जनाएको समाचारमा उल्लेख गरिएको छ।

सो युनियनको शान्ति तथा सुरक्षा परिषद बुरुन्डी ५ हजार भन्दा बढी सेना पठाउन लागेका र शान्ति स्थापना गर्नु सो सुरक्षा फौजको मुख्य बाधो हुने जनाएको थियो।

युनियनका प्रवक्ताले सो बारेमा शुरुवात जानकारी दिएको भए पनि ती सेना के-नजानेको संख्यामा हुने छन् भन्नेबारेमा स्पष्ट पारिएको छैन।

सुरक्षा परिषद्द्वारा सिरिया शान्ति योजना तयार

एजेन्सी

संयुक्त राष्ट्रसंघ, ४ पुस

विगत पाँच वर्षदेखि जारी सिरियाको द्वन्द्व समाधानका लागि आगामी जनवरीमा शान्ति वार्तासम्बन्धी मस्यौदालाई एक महिने पारित गरेको छ।

राष्ट्रसंघीय सुरक्षा परिषदले सिरिया संकट समाधानका लागि आगामी जनवरीमा शान्ति वार्तासम्बन्धी मस्यौदालाई एक महिने पारित गरेको छ।

विषयका शान्ति राष्ट्रहरूविरुद्ध भएको पटक-पटकका छलफल र वार्तापछि सुरक्षा परिषदका सबै १५ सदस्यले शान्ति वार्तासम्बन्धी मस्यौदालाई पारित गरेको बताइएको छ।

संयुक्त राष्ट्रका कुटनीतिज्ञलाई उद्धृत गर्दै सञ्चारमाध्यमले परिषदको स्थायी सदस्य सुरक्षा परिषदको केही बुँदामा असहमति हुँदाहुँदै पनि सो प्रस्ताव पारित भएको जनाएको छ।

प्रस्तावमा रसियाले धेरै असहमति राखेको भए पनि परिषदमा कुटनीतिज्ञहरूले भने प्रस्तावमा जे-जेनित विषय छन् ती सकारात्मक भएको बताए।

सिरियामा पाँच वर्षदेखि जारी गृहयुद्धको अन्त्यका लागि राष्ट्रसंघको पहिलो पहलस्वरूप नयाँ प्रस्ताव आएको हो।

अमेरिकी विदेशमन्त्री जोन केरीले प्रस्तावले ६ महिनाभित्रमा सिरियामा संक्रमण कायम सरकार स्थापना गर्ने ६ महिनाभित्रमा नयाँ निर्वाचनको मार्ग प्रशस्त गर्ने उद्देश्य राखेको बताए।

उनले कुनै पनि सहमतिमा स्वाभिमिक स्टेट र अल नुरा फ्रन्टलाई भने सहभागी नगराउने पनि स्पष्ट गरे।

सहमतिमा सहदेखि नै सिरियाका महिला र पुरुषले शान्ति स्थापनाको कार्यान्वयन गर्ने र सिरिया बाहिरबाट कसैले पनि विरोध गर्ने

नसके दावी गरे।

उनले नयाँ प्रस्ताव सिरियामा शान्ति स्थापना गर्ने सम्बन्धमा एक कोसेढा भएको बताउँदै यसमा समय तालिका सहितको योजना रहेको बताए।

प्रस्तावमा सिरियाका राष्ट्रपति असदको भावित्यका बारेमा कुनै पनि कुरा उल्लेख गरिएको छैन।

त्यसैगरी, शान्तिवार्तामा कुन विषयको समुहलाई समावेश गर्ने बारेमा पनि उल्लेख गरिएको छैन।

अहिलेसम्म यी नै दुई विषयहरूका कारण वार्ता गर्ने सम्बन्धमा सहमति हुन नसकेको छैन।

ओबामाको भनाइ

शान्ति प्रस्ताव पारितसँगै अमेरिकी राष्ट्रपति बाराक ओबामाले राष्ट्रपति असदले सत्ता छाड्नुपर्ने बताउँदै विश्वभरिभरि सरकारीभना शान्ति स्थापना हुने सम्भावना नहुने चेतावनी पनि दिए।

वर्षको अन्त्यमा आगो जला हुने पत्रकार सम्मेलनमा बोल्दै ओबामाले सिरियामा रक्तपात रोकन असदले सत्ता छाड्नुपर्ने यसका लागि सबै पक्ष सहभागी भई सिरियाको अन्तिमचिन्ताको अवस्था अन्त्य गर्नुपर्ने बताए।

सन् २०११ को मध्यदेखि सिरियामा राष्ट्रपति असदको शासनविरुद्ध हिंसात्मक प्रदर्शनमा सरकारको हस्तक्षेपपछि जारी द्वन्द्वका कारण अस्थायी गम्भीर बनेको छ।

हालसम्म करिब ३ लाख नागरिकको मृत्यु भइरहेको छ भने लाखौं नागरिक आन्तरिक र छिमेकी देशमा विस्थापित भएका छन्।

हालको सिरियाको शरणार्थी संकटलाई दोस्रो विश्वयुद्धपछिको सबैभन्दा बढी बढ्दो अवस्था भएको राष्ट्रसंघले बताइसकेको छ।

सिरियाको आकाशमा टर्की र रसियाको तनाव

सिरिया एजेन्सी- सिरियामा आईएसको उपस्थिति बढ्दै गएको भन्दै पछिल्लो समयमा सिरियाली आकाशबाट गर्ने विमानको हवाई कारवाहीले सिरियामा मात्र सीमित नभएर अरु विदेशी मुलुकविरुद्धको सम्बन्धमा समेत तीक्ष्णता बढाएको छ। सिरियामा जारी युद्ध योचो बामा प्रवेश गरिरहदा यसले विश्वकै टाउको दुखाइरहेको बेला यो अर्को विवाद विषयमाथि जोडिएको छ। त्यो विवाद हो, रसिया र टर्कीविरुद्ध। टर्कीले रसियालाई हवाई सेनाको सन्-२४ नावक युद्ध विमानलाई आरोपको मोहम्मदमा बसालिरहेपछि सिरियाका जारी हवाई आक्रमणको अवस्था विकराल बन्दै गएको मान्न सकिने छ। टर्कीले रसियाविरुद्ध गरेको यो आक्रमण पछाडि ठुलो आरोप नै मान्नुपर्ने अवस्था भने छैन। किनकि रसियाद्वारा सुरुका विमान मुहकमा सुरु दिने नाममा गतिविधि सञ्चालन गरिरहेको र यस्ता गतिविधि टर्कीलाई पनि चलाउँदै आएको बेलाबेलामा सञ्चालनमा सञ्चालनमाथि सुरुआत हुँदै आएको कुरा हुन्।

टर्कीका अधिकारीहरूले सिरियाली युद्धक विमान नोभेम्बर १३ मा पनि टर्कीको अन्तर्राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय सीमा कानुनको उल्लंघन गर्दै सिरियाली विमान आफ्नो देशको हवाई बरपर आकाशमा उडेरपछि लगातार ५ मिनेटसम्म चेतावनी

दिँदासमेत त्यहाँबाट अन्यत्र नगाएपछि बाध्य भई गरेको सो आक्रमणको विकल्प नभएको दावी गरे। यद्यपि यस घटना सम्बन्धमा टर्कीका राष्ट्रपति रेसेप तैयप एर्दोगानले केही दिन पहिले फ्रान्सको एक टेलिभिजनलाई दिएको अन्तरवार्तामा घटनालाई दुइवट भनका थिए। घटना नहुनुपर्ने थियो तर घटनापछि पनि दुई डिसेम्बर राष्ट्रपति आपसी समकदारीका साथ अघि बढ्नुपर्ने

राष्ट्रपति एर्दोगानको तर्क थियो। यसै बन्धनलाई लिएर आफू रसियाली राष्ट्रपति भ्लादिमिर पुटिनसँग परिसमा भइरहेको संयुक्त राष्ट्रसंघको पहलमा आज्ञाका गरिएको जवाफ समेतनको समय भेट्ने इच्छासमेत व्यक्त गरेका थिए। तर, यसमा रसियाले छाडे जाओ त्यस्तै भन्ने। तत्काल वार्ताको सम्भावना पनि छैन। त्यसपछि दुई देशमा नेहरूविरुद्ध अर्को कुनै पनि प्रयास वा निर्णय भइ हुनआएको छैन।

रसियाली राष्ट्रपति पुटिनले टर्कीले आफ्नो विमानमा आक्रमण गर्न गुनास गरेको भन्दै आफ्नी मान्छेहरू पठाउन खोजेपछि पुटिन र एर्दोगानविरुद्ध वार्ता हुन सकिनेको दावी गरे। रसियाले आफ्नो विमान टर्कीले बताएअनुसार उनको इलाकामा प्रवेश गरेको दावी गर्दै आएको छ। अर्कोतर्फ रसियाली विमानमा गैरकानुनी रूपमा आक्रमण गरेको कसको दावी छ।

सिरियामा व्याप्त हुने अन्त्य गर्ने प्रयासमा नै अमेरिकी विदेशमन्त्री जोन केरीले हालै रसियाको प्रवेश गरेका छन्। त्यहाँ विदेशमन्त्रीसँग वार्ता भयो। अर्को वार्ता त्यसको बलाई समर्थन विरुद्ध चल्ना व्यक्त गर्दै आएको सिरिया समर्थकहरूले वार्ताबाट नै अमेरिकाद्वारा गरिएको प्रस्तावमाथि रसिया तत्कालै एर्दोगानलाई सहायता गरी नयाँ विकल्पमा जानु सक्ने नहुने बताउँदै अमेरिकी प्रस्तावमाथि सक्ती सकारात्मक नहुँदा वार्ता तत्कालका लागि टर्कीको छ।

घटना सम्बन्धमा टर्कीले आफ्नो सिमा क्षेत्रमा रसियाले विमान उडाउँदै आएकोले विमानमाथि आक्रमण गरेको भन्दै आफ्नी मान्छे जनाउँदै आएको छ। यसै विषयलाई लिएर संयुक्त राष्ट्रसंघमा महासचिव बान कि मुनले रसिया र टर्कीविरुद्ध दिएको तनाव समाधान गर्ने विषय समुदायलाई अग्रिम गरिसकेका छन्। वानले स्पष्टकै सल्लाह रसियाली विमान दुईवटा र यसबाट आउन सक्ने परिणामपछि संवेदनशील बनी समस्यालाई यसमाथि छिन्ने समाधान गर्ने अग्रणी गरेका थिए।

टर्कीले सिरियामा आफ्नो सेनाले अमेरिकाद्वारा आफूले गरिएका एए-१६ प्रयोग गर्दै सिरियाली राष्ट्रपति असद अल अस्दविरुद्धको आक्रमणलाई तेज पारिरेको अवस्थामा रसियाले भने सिरियाली राष्ट्रपति असदलाई सहायता दिएको आरोप लगाएको छ। यसले आक्रमणमा टर्कीले सन् २०१३ मा सिरियाली हवाई सेनाको एएआई-१७ र एएआई-१२ लाई टर्कीको हवाई इलाकामा प्रवेश गरेको बताउँदै टर्कीमा खसारेको थियो।

टर्कीले सन् २०१४ मा पनि सिरियाली एएआई-१२ लाई टर्कीमा खसारेको थियो। यसले एएआई-१२ लाई टर्कीमा पनि एक वास्तविकीन युद्धक्रीमामाथि आक्रमण गरेको थियो। पछि यसको बलवानस्वरूप सिरियाली पनि टर्कीको युद्धक विमानलाई सिरियाली हवाई क्षेत्रमा प्रवेश गरेको आरोपमा सारिलोको थियो। यसरी हेर्दा सिरियाली तथा टर्कीको हवाई इलाका ठुलो तनावको विषय बन्दै आएको छ। अर्को शब्दमा सो क्षेत्रमा हवाई शक्तिबाट चेतावनीका साथवद्ध दुवैले प्रयोग गर्दै आएको पाइन्छ। तर, नेटो तथा टर्कीले यसमा सीमा क्षेत्र उल्लंघनमा घटनालाई कडाइका साथ रोक्नुपर्ने जनाउँदै आएका छन्। दोहोवार एकै वरसा घटनाले सीमालाई थप तनावबन्धन बनाउने उनीहरूको बुझा छ।

Government of Nepal
Ministry of Irrigation
Department of Irrigation
Western Regional Irrigation Directorate
Irrigation Development Sub-Division
Myagdi

Notice for Procurement of Works

First Date of Publication: 2072-09-05 (20-Dec-2015)

- Irrigation Development Sub-Division Myagdi**, Department of Irrigation on behalf of GON, now invites sealed bids from eligible all Nepalese bidders for the works as listed below under NCB procedures.
- A complete set of Bid Documents to be purchased from the following offices by interested bidders on the submission of a written request of cash payment of a non-refundable fee as mentioned below until B.S. 2072-10-04.
(a) Irrigation Development Sub-Division OR (b) Treasury Controller's Office
Myagdi Ph. No.-069-521225) Myagdi (Ph. No.-069-52140)
- The completed documents must be submitted to **Irrigation Development Sub-Division, Myagdi** on or before 12:00 hours (Noon) on latest B.S. 2072-10-05. If the day of purchase/submission fall on a GON official holiday, the next working day shall be considered as the date of purchase/submission. Documents received after this deadline will not be accepted.
- The bidder shall seal the original and each copy of the Bid in separate envelopes, duly marking the envelopes as "ORIGINAL" and "COPY". These separate envelopes shall then be sealed in an outer envelope and shall be addressed to the ISDS, Myagdi, with Contract ID.
- The bid document will be opened in presence of the bidders or their authorized representatives who choose to attend at the above-mentioned address at 13:00 hours on the last day of submission i.e. on (2072-10-05).
- Bids must be accompanied with a bid security as mentioned below in the form of a Bank Voucher certifying deposit of the required amount in "Dhaurati Khata No: 063020003400" of District Treasury Controller Office, Myagdi in Nepal Bank, Myagdi or Bid Bond (Unconditional Bank Guarantee) issued by "A" class commercial Bank drawn in favour of Irrigation Development Sub-Division, Myagdi, having a validity period 120 days from the last date of submission of the bid document.
- Pre-Bid meeting will take place on B.S. 2072-09-24 at 12:00 Noon at ISDS, Myagdi.
- The Employer reserves the right to accept or reject bids without assigning any reason whatsoever.
- Estimated completion period of the work is 15 months.

S. N	Contract ID. no.	Name of the works & Place	Bid Document Fee. (NRs.)	Bid security (NRs.)	Estimated amount with VAT (NRs.)
1.	ISDS/Myagdi/MIP-01/072-73	Construction of 'Canal and Canal Structures in Andheri Khola Sindhali IP, Jyamrukot, Myagdi	NRs. 1000.00	NRs.1,17,000.00	42,14,100.00

**Sub-Division Chief
ISDS, Myagdi**

छोटकरी

न्यु डायमन्ड विजयी

काठमाडौं/रास- हॉरपाटन राष्ट्रिय महिला डबल लिग भलिबल प्रतियोगिताअन्तर्गत शनिवार भएको खेलमा न्यु डायमन्ड, परिचमञ्चल र आर्मी विजयी भएका छन्।

नयाँ बसपार्कमा भएको प्रतियोगितामा न्यु डायमन्डले नेपाल पुलिसमाथि २५-१८, १८-२५, २६-२४, २५-१९ र १५-७ को गतिमा जित निकाल्यो। सोमो खेलमा परिचमञ्चलले बुटवलको एफएन स्कूललाई २५-१४, २५-१२ र २५-१० को सोमो सेटमा पराजित गर्‍यो। त्यस्तै, आर्मीले धादिङ कलाकारलाई २५-९, २५-१४ र २५-११ को सेटमा हरायो।

इनोभेटिभको जित

काठमाडौं/रास- इनोभेटिभ र एचएचसीले १०औँ भ्याली पब्लिक अन्तरविद्यालय वास्केटबल प्रतियोगितामा दोहोरो जित निकालेका छन्। शनिवार भएको गर्लस फुटबल खेलमा इनोभेटिभले भद्रकालीलाई ३४-२० हरायो। ब्याडमिन्टन न्यु सेटलाई ३५-२० ले गेलो। त्यस्तै, एचएचसीले ब्याडमिन्टन खेलमा इनोभेटिभलाई २१-२० ले हराउँदा गर्लस फुटबल भ्यालिपब्लिक गीलाई ३३-२२ ले गेलो।

टीआले पनि गर्लस फुटबल इटनबिजलाई १२-८ ले हराउँदा ब्याडमिन्टन हराइदेबेनलाई ४४-२८ ले स्पर्ध पायो। ब्याडमिन्टन भद्रकालीले गोल्डेनपिकलाई ३०-२० ले हराउँदा बल्लनले वीएनएलाई २९-२७ मा गेलो।

टोकियो ओलम्पिकको बजेट ६ गुणा बढ्ने

टोकियो/एजेन्सी- सन् २०२० मा हुने टोकियो ओलम्पिकको बजेट अनुमान गरिएको भन्दा ६ गुणा बढी हुने भएको छ। जापानिय पब्लिक ओडकाट एन्एचको रिपोर्टले सो तथ्य सार्वजनिक गरेको हो। यसरी ६ गुणा बढेर बढ्ने हुनेको मुख्य कारण पुर्वाधार निर्माणको सामग्रीको मूल्य बढ्ने हुनु र राजमार्गको लेनमा रहेका भवनहरूलाई अलपत्र बढ्ने भन्दा अझै निर्माणाधीन रहेको छ।

टोकियो ओलम्पिकको खर्च १ दशमलव ८ ट्रिलियन यान हुने बताइएको छ। २०१६ मा बाजिबलको रियायो हुने ओलम्पिक नेम्का लागि २ दशमलव ३८ ट्रिलियन पाउण्ड रहेको छ। २०१२ को लन्डन ओलम्पिकको खर्च ८.७७ ट्रिलियन पाउण्ड रहेको थियो।

यदि, टोकियो ओलम्पिक खर्चको बजेट ९.८ ट्रिलियन हुन गएको खण्डमा पनि त्यो बजेट २०१४ मा रस्को सोचीमा भएको विन्टर ओलम्पिकको भन्दा कम हुनेछ। सोची ओलम्पिकमा ५१ ट्रिलियन डलर अर्थात् ३१ ट्रिलियन पाउण्ड खर्च भएको बताइएको छ।

२०२० को नेम्का लागि १.६ ट्रिलियन पाउण्ड खर्च हुने अनुमान गरिएको थियो। एन्एचको रिपोर्टअनुसार २०२० ओलम्पिकको आयोजक समितिले खर्चबुद्धिका कम गर्दै ४.५४ ट्रिलियनमा सक्ने बताएको छ।

म्याकुलमको रेकर्ड

हैन्डलर/एजेन्सी- न्युजिल्यान्डका कप्तान ब्रडम म्याकुलमले नयाँ कीर्तिमान बनाएका छन्। उनले २००४ को १० मार्चमा टेस्ट म्याचमा डेब्यु गरेका थिए। त्यसपछि अहिलेसम्म लगातार आफ्नो टिमबाट टेस्ट म्याच खेलिरहेका छन्। उनी न फर्मका कारण न त चोटका कारण टिमबाट बाहिरिएका छन्।

उनले लगातार ९९ टेस्ट म्याच खेलेर अनौठो रेकर्ड बनाएका हुन्। म्याकुलमले दक्षिण अफ्रिकाका एबी डी विलियर्सको रेकर्डसमेत तोडिदिए। डी विलियर्सले दक्षिण अफ्रिकाका लागि लगातार ९८ टेस्ट म्याच खेलेका थिए।

रत्नजित र सराको जोडी पहिलो

राजधानी समाचारदाता काठमाडौं, ४ पुस

आर्मीका रत्नजित तामाङ र सरादेवी तामाङको जोडीले तेस्रो खुला राष्ट्रिय ब्याडमिन्टन प्रतियोगितामा स्वर्ण जितेका छन्। सहोदर विदीभाइले मिक्स डबलमा एपीएफका विकास श्रेष्ठ र पुजा श्रेष्ठको जोडीलाई उपाधि भिडन्तमा २१-९ र २१-१७ को सोमो सेटमा हराएका थिए। सो समूहमा आर्मीका सरोज महर्जन र अमिता रिग्ति तथा योगेश धामी र नञ्जल तामाङको जोडी सयक रूपमा जिते।

मेन्स सिंगलसर्फ पनि आर्मीका रत्नजित तामाङले स्वर्ण जिते। उनले एपीएफका विकास श्रेष्ठलाई २१-१२ र

२१ १६ को सोमो सेटमा हराए। सोहि समूहमा एपीएफका साजनकुण तामाङ र आर्मीका वीषा आर्मी संयुक्त रूपमा जिते।

मेन्स डबलमा एपीएफका विमल श्रेष्ठ र विशाल प्रधानले बाजी मारे। विमल र विशालको जोडीले आर्मीका शम्भु श्रेष्ठ र सुलेख महर्जनको जोडीलाई २१-१८ र २१-१९ को सोमो सेटमा पराजित गर्‍यो। सो समूहमा एपीएफका जोसेफ अधिकारी र सुमन विष्णु तथा पंकज चन्द र इन्द्र महताको जोडी संयुक्त रूपमा जिते।

त्यसैगरी, भेटान डबल ४४ माथि काठमाडौंका सुभाष श्रेष्ठ र भूमिबहादुर गुरुङको जोडीले स्वर्ण

जित्यो। सुभाष र भूमिले अन्तर्पूर्ण ब्याडमिन्टन एकेडेमीका नवीनबाबु श्रेष्ठ र श्यामबहादुर पराजुलीको जोडीसँग पहिलो सेट १२-२१ ले गुमाए पनि खेलमा फर्कदै २२-२० र २१-१५ को रोमाञ्चक जित निकालेका थिए।

प्रतियोगिताअन्तर्गत यु-१४ को फाइनल खेलमा नेपाल पुलिस स्कूलका पिन्स दाहाले स्वर्ण जिते। उनले केलालीका नेवराज रानालाई २१-१४ र २१-११ को सोमो सेटमा हराएका थिए। सो समूहमा रिजन महर्जन र रियाजसिंह संयुक्त रूपमा जिते।

त्यसैगरी, लेभल वी मेन्स डबलमा ब्रदर्सका अलेक्सजग भण्डारी र अरुण मगरको जोडी पहिलो भए।

पदक विजेता सम्मानित

राजधानी समाचारदाता काठमाडौं, ४ पुस

दोस्रो शानेश्वर राई खुला अन्तर्राष्ट्रिय करितामा पदक जित्न सफल आफ्ना खेलाडीलाई नेपाल विनोदराज कार्कीले डो सध, उत्तरी प्रमुख शाखा डोडा, बुटानीलकण्डले शनिवार नगरपालिका सम्मान गरेको छ।

२४ देखि २५ सितम्बरमा फ्रापाको शनिश्चरेमा भएको प्रतियोगितामा नेपालको उत्तरी प्रमुख शाखा डोडा, बुटानीलकण्ड ४ स्वर्ण, ३ रजत र ५ कांस्यपदक जित्न उपाधि जितेका थिए।

सुभा तामाङ, अविनाश चौधरी, कीर्तबहादुर बाइवा र रणित बुढाथोकीले स्वर्ण जितेका थिए। सुभा महिलालतर्फ उल्फ्रेट खेलाडी पनि घोषित भएकी थिइन्। किरण तामाङ, सुजन श्रेष्ठ र सनम लामाले रजत हात पारेका थिए। किरणले किर्तविसुभा पनि कांस्य जिते। त्यस्तै, सुशील

पौडेल, रोशनी तामाङ, राकेश ठकुरी र पारुहाङ राईले कांस्य हातिल गरे।

सो प्रतियोगितामा रेज्जोको भूमिका निर्वाह गरेका सानुबाबु तामाङ र सेल्का राई, टिम प्रशिक्षक प्रेमलाल बमजान र व्यवस्थापक दिनेश सिवाकोटीलाई पनि सम्मान गरियो। स्वर्णलाई २ हजार ५ सय, रजतलाई २ हजार र कांस्यलाई १ हजार ५ सय गराइरहने सम्मानपत्रबाट सम्मान गरिएको थियो। उनीहरूलाई राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) का सदस्यसचिव केदारकुमार बिष्ट, करिताका सस्थापक शानेश्वर राई, नेपाल कराँते महासंघका अध्यक्ष पुर्नन्द्रकिरण लामे र महासचिव केदारबाबु सिवाकोटी, डोडोका अध्यक्ष बालकृष्ण श्रेष्ठ र उपाध्यक्ष प्रकाश श्रेष्ठप्रधानले सम्मान गरे।

त्यसै अवसरमा सदस्य-सचिव बिष्ट र नेपाल पर्यटन बोर्डका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत दीपकराज जोशी पनि सम्मानित भए।

मल्पी सेमीमा

काठमाडौं/रास- मल्पी इन्टरन्याटल पब्लिक एकेडेमीले कलेज कलेज वास्केटबल प्रतियोगिताको गर्लस फुटबल सेमीफाइनलमा प्रवेश गरेको छ।

समूह ए को लिग खेलमा मल्पीले जेम्सलाई ३३-२५ ले पराजित गर्दै समूह विजेता बन्यो। मल्पीको जितमा केसाड शोपले १४ अंक योगदान गरिन्।

राजधानी समाचारदाता काठमाडौं, ४ पुस

एफएसी यु-१४ को वीथ महिला च्याम्पियनशिपको आइतबार लगनखेलस्थित आर्मीको शारिरीक फिटनेस र खेलकुद सेन्टरमा हुने फाइनल खेलका लागि नेपाली टिमका प्रशिक्षक किरण केसी उल्लेखित भएका छन्। उनले नेपालले उपाधि जित्ने दाबीसमेत गरे।

फ्री-म्याच प्रेम भिटमा बोन्दी केसीले भने 'फाइनल खेल सम्भव गराएको बंगलादेश फुटबल संघलाई म धन्यवाद दिन चाहन्छु।' गत १२ वैशाखमा सो च्याम्पियनशिपको फाइनल हुनुपर्ने थियो तर विनाशकारी भूकम्पका कारण सो फाइनल खेल रोकिएको थियो। २० दिनदेखि नेपाली टिमले फाइनल खेलका लागि तयारी गरेको केसीले बताए। 'प्रतिस्पर्धी टिमलाई कमजोर नसोपी आक्रामक खेल खेल्नेछौं।' उनले भने, 'योजनाअनुसार खेल खेल्ने जित निकाल्नेछौं।'

नेपाली टिमकी कप्तान पुजा राणाले उपाधि घरमै राख्नका लागि भिड्ने बताइन्। 'खेलमा हार र जित हुन्छ तर हामी उपाधि जित्नका लागि नै खेल्नेछौं।' उनले भनिन्।

बंगलादेशका प्रशिक्षक सोमाल रोखानीले नेपाल बलिबो टिम रहेको बताए। उनको टिमले पनि आक्रामक रणनीति अडिग्याउने गर्ने बताए। 'हाम्रो टिमले १५ दिनको तयारी गरेको छ, मलाई विश्वास छ मेरा खेलाडीले उल्फ्रेट प्रदर्शन गर्नेछन्।' उनले भनिन्।

बंगलादेशका प्रशिक्षक सोमाल रोखानीले नेपाल बलिबो टिम रहेको बताए। उनको टिमले पनि आक्रामक रणनीति अडिग्याउने गर्ने बताए। 'हाम्रो टिमले १५ दिनको तयारी गरेको छ, मलाई विश्वास छ मेरा खेलाडीले उल्फ्रेट प्रदर्शन गर्नेछन्।' उनले भनिन्।

सैन्यीकस्थित राष्ट्रिय टेबलटेनिस प्रशिक्षण केन्द्रमा भएको फाइनलमा राजेन्द्रले सुभाष शास्त्रलाई ३-० को सोमो सेटमा पराजित गरे।

नेपाल भेटान टेबलटेनिस संघद्वारा आयोजित प्रतियोगिताको पुरुष ५० वर्षमाथि जापानका सिजुको पहिलो भए।

दीपालाई स्वर्ण

राजधानी समाचारदाता काठमाडौं, ४ पुस

नेपाल आर्मी क्लबकी दीपा गुरुङले सातौँ कोरियन एम्बेसडर कप तेबलान्दो प्रतियोगिताको जुनियर २६ केजीमा शनिवार स्वर्ण पदक जितेकी छन्। सोही स्पर्धामा आर्मीकै भगवती वलामीले रजत तथा सीमा थापा मगरले र युनाइटेड तेबलान्दो खेलाडीको सुगिमांले कांस्य पदक जिते।

सगरमाथैस्थित सैनिक शारिरीक तालिम तथा खेलकुद केन्द्रमा भइरहेको प्रतियोगितामा ५० जिल्ला र विभागीय ३२ १ हजार ५ सय खेलाडीले ३२ स्वर्ण पदकका लागि प्रतियोगिता गरिरहेका छन्। ललितपुर जिल्ला तेबलान्दो संघ र काठमाडौं जिल्ला तेबलान्दो संघको आयोजनामा नेपाल तेबलान्दो संघको तत्त्वबधानमा सञ्चालित प्रतियोगिता सोमवारसम्म जारी रहनेछ।

प्रतियोगिताको युवा तथा खेल्कुदमन्त्री सत्यनारायण मण्डल र नेपालका लागि दक्षिण कोरियाका राजदूतले संयुक्त रूपमा

उद्घाटन गरे।

कार्यक्रममा नेपाल तेबलान्दो संघका अध्यक्ष प्रकाशमगरले राणा, संघका महासचिव दीपराज गुरुङ,

संघका उपाध्यक्ष भोजबहादुर शाह र बरिष्ठ तेबलान्दो मुख्य प्रशिक्षक ध्रुव गुरुङसमेतले उपाधिपति रहेको थियो।

विशाल र सुस्मिता छनोट

काठमाडौं/रास- नेपाल आर्मी क्लबका विशाल सिन्जाली र सशस्त्र प्रहरी बलको एपीएफ क्लबकी सुस्मिता तामाङ भारतमा हुने १२औँ दक्षिण एसियाली खेलकुद (साग) अन्तर्गत उद्युका लागि शनिवार छनोट भएका छन्।

खुला छनोट उन् प्रतियोगिताअन्तर्गत थाइलेको छान छुटानको पुरुषमा विशाल र महिलामा सुस्मिता पहिलो हुँदै छनोट भएका हुन्। विशालले ८.८५ तथा सुस्मिताले ८.५४ अंक जोडे।

थाइलेको पुरुष र महिलाका समान ६-४ तथा सातौँको पुरुषमा ६ र महिलाका ३ स्पर्धामा प्रतियोगिता भइरहेको उन् मुख्य प्रशिक्षक प्रदीपकुमार कार्कीले जनाएका छन्। कार्कीका अनुसार प्रत्येक स्पर्धामा पहिलो हुने खेलाडीले सागमा सहभागिताको अवसर पाउनेछन्।

छनोटमा नेपाल प्रहरी क्लबका खेलाडीको पनि सहभागिता रहेको छ। प्रहरीले उद्युका पहिलो पटक सहभागिता जनाएको प्रहरीका प्रशिक्षक एवं नेपाल उन् संघका कोषाध्यक्ष श्याम लामाले जनाएका छन्। सागमा उन् पहिलो पटक श्रीलंकाका भएको १०औँ संस्करणदेखि प्रवेश गरेको हो। १०औँ र ११औँमा समान २-२

विप्रेरधरस्थित राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को ओलम्पियन सेमी फाइनलमा भएको राष्ट्रियप्री

गरी ४ स्वर्ण उन्सु पाउन गरिसकेको छ। छनोट सोमवार सम्पन्न हुनेछ।

यू-१४ को उपाधि जित्ने दाबी

नेपाली टिम

सैन्यकाकुमारी राई (गोलेरक्षक), निशा ठेकरा, अन्जु लोप्चन, पुजा राणा (कप्तान), रिया ठेकरा, सन्जना लावनी, पुरुष लिम्बु, रेखा पौडेल, निर्मला उपाध्याय, सुबानी कुमारी, योजन, सजिना, अस्मिता वैराग, मनिषा राउत, आशा शाही, दिनाराना मगर, सुस्मिता राई, रज्जु बड्का

गर्नेछन्।' उनले भन्।

बंगलादेशकी कप्तान श्रीमोती कुष्णा रानीले १२ वैशाखमा भूकम्पमा परेको अनुभव सुनाएकी थिइन्। 'त्यतिवेला मलाई भूकम्प

आएको पनि भएन।

सुरुमा त ठूलो आवाज आयो तर मैदान हलिन थाल्यो, त्यसपछि हामी खुला स्थानमा गएौं।

राजेन्द्रलाई खुला भेटान टेबलमा स्वर्ण

काठमाडौं/रास- राजेन्द्र श्रेष्ठले खुला भेटान टेबलटेनिस प्रतियोगिताको पुरुष ४० वर्षमाथि सिंगलमा शनिवार स्वर्ण जितेका छन्।

सैन्यीकस्थित राष्ट्रिय टेबलटेनिस प्रशिक्षण केन्द्रमा भएको फाइनलमा राजेन्द्रले सुभाष शास्त्रलाई ३-० को सोमो सेटमा पराजित गरे।

नेपाल भेटान टेबलटेनिस संघद्वारा आयोजित प्रतियोगिताको पुरुष ५० वर्षमाथि जापानका सिजुको पहिलो भए।

उनले फाइनलमा मनोही दीपालाई ३-२ ले हराए। पुरुष ४५ वर्षमाथि सिंगलको फाइनलमा उदयमोहन श्रेष्ठले एण्ड पौडेललाई ३-० ले पराजित गर्‍यो भने जिते।

महिला सिंगलको खुलामा जापानी सिमिजु अकिकोले इन्दिरा पौडेल पराजुलीलाई ३-० को सोमो सेटमा पाखा लगाउँदै पहिलो स्थान हात पार्निन्।

पुरुष डबलमा खुलामा निवेशकुमार जोशी र राजेन्द्र बज्जाचार्यको जोडीले उदयमोहन श्रेष्ठ र सिजुकोको जोडीलाई

३-० ले फाइनलमा हराए। मिक्स खुलामा छुटोमो र निमिजुको जोडी च्याम्पियन बन्यो। सो जोडीले इन्दिरा निवेशक र कुण महर्जनको जोडीलाई ३-० को सोमो सेटमा निराश पार्‍यो।

जितेतालाई राष्ट्रिय खेलकुद परिषदका सदस्यसचिव केदारकुमार बिष्टले एक कार्यक्रमबीच पुरस्कृत गरे। एकदिने प्रतियोगितामा ८० प्रतियोगिता ६ स्पर्धामा प्रतियोगिता गरेको प्रतियोगिता संयोजक धर्ममान बज्जाचार्यले जनाएका छन्।

राजधानी समाचारदाता काठमाडौं, ४ पुस

इन्डोनेसियाको जाकार्तामा भएको छैटी एसियाली च्याम्पियनशिपको कांस्य विजेता शान्ति लामालाई नेपाल गोजुकाइ कराते डो सधले शनिवार सम्मान गरेको छ। २५ नोभेम्बरदेखि १ डिसेम्बरसम्म भएको प्रतियोगितामा शान्तिले फिनिशियनकी खेलाडीलाई पराजित गर्दै कांस्य पदक गरेकी थिइन्।

सोही अवसरमा टिम प्रशिक्षक अच्युतराज उन्नी, व्यवस्थापक अशोककुमार पाण्डे, अधिकारिय जनाईन

उपेनी र प्रतियोगितामा रेज्जोको भूमिका निर्वाह गरेका इन्द्रबहादुर शाही बड्काले पनि सम्मान गरिएको थियो। राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्का सदस्य-सचिव केदारकुमार बिष्टले उनीहरूलाई सम्मानपत्र प्रदान गरी एक कार्यक्रमबीच सम्मान गरे। गोजुकाइ कराते डो सधका अध्यक्ष ज्ञानेन्द्र श्रेष्ठले त्यसै अवसरमा सदस्य-सचिव बिष्टलाई सम्मानपत्र प्रदान गरी सम्मान गरेका थिए। शान्तिलाई जाकार्तामै पदक विनिर्देश व्यवस्थापक अशोककुमार पाण्डे र रेज्जो इन्द्रबहादुर शाही बड्काले प्रोत्साहनपत्र १०-१० हजार नगद पुरस्कार दिएका थिए।